

Innkalling

Utval: Stranda kontrollutval
Møtestad: Stranda rådhus, formannskapssalen
Dato: 02.04.2024
Tidspunkt: Kl. 17:00

Den som har lovleg forfall eller vil ha vurdert habilitet til ei eller fleire av sakene, må melde frå snarast mogleg til sekretariatet på e-post: post@sksiks.no eller på telefon 926 11735.

Varamedlem møter etter nærare innkalling frå sekretariatet.

Sakliste

PS 07/24 Godkjenning av innkalling og sakliste, protokoll frå forrige møte
PS 09/24 Meldingar
MS 03/24 Melding til Stranda kontrollutval. Val av medlem og varamedlem til representantskapet i SKS IKS
MS 04/24 Program Fagkonferanse for kontrollutval på Gardermoen 04.06 - 05.06.2024 - Forum for kontroll og tilsyn
MS 05/24 Statusrapport - vedtak Stranda kommunestyre 2023
PS 10/24 Uttale om årsrekneskap og årsmelding 2023 Stranda Hamnevesen KF
PS 11/24 Undervegsrapportering for arbeidet med risiko- og vesentlegvurdering (ROV)
PS 12/24 Kontrollutvalet si "påsjå" rolle

Ålesund, 25.03.2024

Helge Kvame
Leiar kontrollutval

Bjørn Tømmerdal
Dagleg leiar SKS IKS

Saksframlegg

Saksnr. Utval
PS 07/24 Stranda kontrollutval

Møtedato
02.04.2024

Godkjenning av innkalling og sakliste, protokoll frå forrige møte

Tilråding til vedtak:

Kontrollutvalet godkjenne innkalling, sakliste og protokoll slik den ligg føre.

Vedlegg

Møteprotokoll - Stranda kontrollutval - 08.02.2024

Møteprotokoll

Utval: Stranda kontrollutval
Møtestad: Stranda rådhus
Dato: 08.02.2024
Tidspunkt: kl. 17:00 - 18:40

Følgjande medlemmer møtte

Christina M. De Vries
Eva Rinde Habostad
Helge Kvame
Per Kristian Støbbakk
Petter Hjørungdal

Møtenotat

Frå Møre og Romsdal Revisjon SA (samvirke) deltok dagleg leiar Martin Gjendem Mortensen og oppdragsansvarleg revisor Kathrin Haram.

Frå kontrollutvalsekretariatet deltok Bjørn Tømmerdal.

Kommunedirektør Ivar-Otto Kristiansen var tilstade på byrjinga av møte og helste på kontrollutvalet.

Helge Kvame
Leiar kontrollutval

Bjørn Tømmerdal
Dagleg leiar SKS IKS

Sakliste

PS 01/24	Godkjenning av innkalling og sakliste, protokoll frå forrige møte
PS 02/24	Meldingar
MS 01/24	Kvalitetskontroll av Møre og Romsdal Revisjon SA.
MS 02/24	Tilbod om kurs frå Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) juni 2024.
PS 03/24	Forslag til prosjektpå risiko- og vesentlegvurdering (ROV)
PS 04/24	Interimrevisjon Stranda kommune 2023
PS 05/24	Årsmelding Stranda kontrollutval 2023
PS 06/24	Oppdatert møteplan 2024 Stranda kontrollutval.

PS 01/24 Godkjenning av innkalling og sakliste, protokoll frå forrige møte

Stranda kontrollutval 08.02.2024

STKU 01/24 Vedtak:

Stranda kontrollutval godkjenne møteprotokollen frå møte 7. november 2023 slik den ligg føre.

Behandling

Samrøystes votering.

PS 02/24 Meldingar

MS 01/24 Kvalitetskontroll av Møre og Romsdal Revisjon SA.

Stranda kontrollutval 08.02.2024

STKU 01/24 Vedtak:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

Behandling

Samrøystes votering.

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

MS 02/24 Tilbod om kurs frå Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) juni 2024.

Stranda kontrollutval 08.02.2024

STKU 02/24 Vedtak:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

Behandling

Samrøystes votering.

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

PS 03/24 Forslag til prosjektplan risiko- og vesentlegvurdering (ROV)

Stranda kontrollutval 08.02.2024

STKU 03/24 Vedtak:

1. Stranda kontrollutval godkjenne framlagte prosjektplan og vedtar å gjennomføre risiko- og vesentlegvurdering i tråd med denne. Vurderinga skal ligge til grunn for det vidare arbeidet med forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll.
2. Det er ei målsetting at ROV (risiko og vesentleg analysa) kan handsamast på Stranda kontrollutval sitt møte i september 2024 og at endeleg forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll kan handsamast hausten 2024.
3. Stranda kontrollutval sitt forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll blir etter dette sendt over til kommunestyret for endeleg handsaming innan utgangen av 2024.

Behandling

Samrøystes votering.

Sekretariatet si tilråding:

1. Stranda kontrollutval godkjenne framlagte prosjektplan og vedtar å gjennomføre risiko- og vesentlegvurdering i tråd med denne. Vurderinga skal ligge til grunn for det vidare arbeidet med forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll.
2. Det er ei målsetting at ROV (risiko og vesentleg analysa) kan handsamast på Stranda kontrollutval sitt møte i september 2024 og at endeleg forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll kan handsamast hausten 2024.
3. Stranda kontrollutval sitt forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll blir etter dette sendt over til kommunestyret for endeleg handsaming innan utgangen av 2024.

PS 04/24 Interimrevisjon Stranda kommune 2023

Stranda kontrollutval 08.02.2024

STKU 04/24 Vedtak:

Stranda kontrollutval tek interimrevisjonsrapporten 2023 frå Møre og Romsdal Revisjon SA til vitande.

Behandling

Samrøystes votering.

Sekretariatet si tilråding:

Stranda kontrollutval tek interimrevisjonsrapporten 2023 frå Møre og Romsdal Revisjon SA til vitande.

PS 05/24 Årsmelding Stranda kontrollutval 2023

Stranda kontrollutval 08.02.2024

STKU 05/24 Vedtak:

Stranda kontrollutval vedtek årsmeldinga for 2023. Årsmeldinga vert sendt til kommunestyret som rapport på kontrollutvalet sitt arbeid i 2023.

Behandling

Samrøystes votering.

Sekretariatet si tilråding:

Stranda kontrollutval vedtek årsmeldinga for 2023. Årsmeldinga vert sendt til kommunestyret som rapport på kontrollutvalet sitt arbeid i 2023.

PS 06/24 Oppdatert møteplan 2024 Stranda kontrollutval.

Stranda kontrollutval 08.02.2024

STKU 06/24 Vedtak:

- tirsdag 2. april 2024
- tirsdag 14. mai 2024
- tirsdag 17. september 2024
- tirsdag 19. november 2024

Møta starta kl. 17.00 og vert halden på rådhuset om ikkje noko anna blir avtalt.

Behandling

Samrøystes votering.

Sekretariatet si tilråding:

- tirsdag 2. april 2024
- tirsdag 14. mai 2024
- tirsdag 17. september 2024
- tirsdag 19. november 2024

Møta starta kl. 17.00 og vert halden på rådhuset om ikkje noko anna blir avtalt.

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
PS 09/24	Stranda kontrollutval	02.04.2024

Meldingar

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldingane til vitande.

Underliggende saker

03/24	Melding til Stranda kontrollutval. Val av medlem og varamedlem til representantskapet i SKS IKS
04/24	Program Fagkonferanse for kontrollutval på Gardermoen 04.06 - 05.06.2024 - Forum for kontroll og tilsyn
05/24	Statusrapport - vedtak Stranda kommunestyre 2023

Saksframlegg

Saksnr. MS 03/24
Utval Stranda kontrollutval

Møtedato
02.04.2024

Melding til Stranda kontrollutval. Val av medlem og varamedlem til representantskapet i SKS IKS Stranda kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande.

Bakgrunn:

Sjå vedlagte skriv frå Stranda kommune.

Vedlegg

Val av medlem og varamedlem til representantskapet i Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

Emne: SV: Val av medlem og varamedlem til representantskapet i Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

Til: Bjørn Tømmerdal <bjorn.tommerdal@sksiks.no>

Sendt: 02.01.2024 11:42:48

Fra: post@stranda.kommune.no

Hei.

Ser at det ikkje har blitt sendt ut til deg kven som vart vald til representantskapet, beklager det.

Medlem: Ordførar Einar Arve Nordang

Varamedlem: Varaordførar Steinar Aanning.

REPRESENTANTSKAPET I SUNNMØRE KONTROLLUTValsekreteriat 2023-2027

Medlem Varamedlem

Einar Arve Nordang Steinar Aanning

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Bjørn Tømmerdal <bjorn.tommerdal@sksiks.no>

Sendt: tirsdag 2. januar 2024 11:19

Til: post@stranda.kommune.no

Emne: Val av medlem og varamedlem til representantskapet i Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

Sjå vedlagte dokument frå Sunnmøre kontrollutvalsekretariat IKS

Saksframlegg

Saksnr. MS 04/24
Utval Stranda kontrollutval

Møtedato
02.04.2024

Program Fagkonferanse for kontrollutval på Gardermoen 04.06 - 05.06.2024 - Forum for kontroll og tilsyn Stranda kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga til vitande. Stranda kontrollutval vel å melde på fylgjande person (ar):

Bakgrunn:

Vedlagt ligg program og informasjon om Forum for kontroll og tilsyn sin fagkonferanse for kontrollutval som skal vere på Gardermoen 4. og 5. juni 2024.

Påmeldingsfristen er 29. april og medlemmer som ynskjer å delta må sjølve syte for påmelding.

Sekretariatet vil være tilstade på konferansen.

Påmelding skjer på www.FKT.no

Vedlegg

program-fkts-fagkonferanse-4.-5.-juni-2024-

Forum for
kontroll og tilsyn

FAGKONFERANSE / ÅRSMØTE

Velkommen til fagkonferanse på Quality Airport Hotel

GARDERMOEN

4. — 5. juni

Tirsdag 4. juni

09:00 Registrering med mat

10:00 **Velkommen**

Tage Pettersen, styreleder / FKT

10:05 **Åpningsinnlegg**

Ikke avklart

10:30 **Kontrollutvalget – roller og samspill**

Innlegg og debatt

Tage Pettersen / tidl. kontrollutvalgsleder i Moss og styreleder FKT

Per Olav Nilsen / revisjonsdirektør Trondheim kommunerevisjon og styreleder NKRF

Jenny Følling (Sp) /ordfører Sunnfjord kommune

Gudrun Haabeth Grindaker / Norsk kommunedirektørforum

11:30 **Lunsj**

12:30 **Korrupsjonsindeks, tillit og habilitet**

Tor Dølvik / TI Norge

Frode Jacobsen Kontroll- og konstitusjonskomiteen (Ap)

Tora Aasland / leder Kommunesektorens etikkutvalg

14.15 Paneldebatt (møteleder forbereder spørsmål) og spørsmål fra salen

14:30 Pause

14:45 **Cybersikkerhet og digitale trusler**

«Skal du takle cyberspace, må du begynne med å forstå deg, ditt og dine!»

Jørgen Dyrhaug / Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM)

15:30 Spørsmål fra salen

15:45 Pause

Årsmøte 2024

16:00 Registrering til årsmøte

16:15 – ca. 17.15 **Årsmøte**

19:00 Middag

Onsdag 5. juni

09:00 **Hvordan kan kontrollutvalget håndtere henvendelser?**
og grenseoppgangen mellom henvendelser og varsling

Solveig Kvamme / Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS

09:30 **Varsling i kommuner og fylkeskommuner**

[Norske kommuner- og fylkeskommuners erfaring med varsling](#)

Birte Bjørkelo / partner Deloitte

10:00 **Forvaltningsrevisjon - en undersøkelse av systemet for
varsling i Bergen kommune**

Kari Gåsemyr / senior manager Deloitte

10.30 Paneldebatt (møteleder forbereder spørsmål) og spørsmål fra salen

10.45 Pause og utsjekking

11:00 **Eierskapsstyring og eierskapskontroll**

Agnete B. Sommerset, juridisk direktør / Samfunnsbedriftene

11:45 Lunsj

12:45 **Kommunal økonomisk bærekraft (KØB) - hvilket ansvar har
kontrollutvalget?**

Asbjørn Pedersen / NKK - kommunesektorens
interesseorganisasjon for økonomi og innkreving

13:30 Spørsmål fra salen

13:45 Pause

14:00 **Skråblikket:**

Elin Ørjasæter, forfatter og foredragsholder / dosent ved Institutt for ledelse og organisasjon
ved Høyskolen Kristiania

14:50 **Avslutning**

styreleder / FKT

Påmelding

FRIST: 29. APRIL 2024

Bindende påmelding* på www.fkt.no innen mandag 29. april 2024.
Det tas forbehold om endringer i programmet.

Deltakeravgift

Deltakelse m/ overnatting** (helpensjon):

Kr 7 900 (*Ikke medlem kr 8 400*)

Ekstra overnatting fra 3. – 4. juni: Kr 1 495

*Ved avbud etter at påmeldingsfristen har gått ut, blir det belastet et administrasjonsgebyr på kr 500 i tillegg til eventuelle kostnader FKT får til hotellet. Avbud siste 14 dager før konferansen gir full deltakeravgift.

**FKT har reservert rom på konferansehotellet. Tildeling ut fra mottatt påmelding (først til mølla).

Praktisk informasjon

ÅRSMØTET

Årsmøtet er åpent for alle, men det er kun medlemmer i Forum for kontroll og tilsyn som har tale-, forslags- og stemmerett.

Innmelding av saker

Medlemmer som har saker til årsmøtet, eller forslag om vedtektsendringer, må sende disse til sekretariatet senest seks uker før årsmøtet, innen 23. april 2024.

Utsending av sakspapir

Styret sender ut sakspapirene senest to uker før årsmøtet, innen 21. mai 2024.

Medlemskap

Dersom din kommune/ditt sekretariat ikke er medlem i FKT, men ønsker å møte på årsmøtet med stemmerett, må innmelding skje innen 21. mai 2024.

Kontakt valgkomiteen

Leder: Jon Jæger Gåsvatn, tidl. leder
kontrollutvalget i Sarpsborg kommune |
gasvatn@outlook.com| Mobil: 913 55 288

Nestleder: Lars Hansen, daglig leder
Salten Kontrollutvalgsservice |
lars@sekretariatet.no| Mobil: 470 37 452

Ønsker du mer informasjon eller medlemskap i FKT? Besøk www.fkt.no eller kontakt sekretariatet v/generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen på telefon +47 414 71 166 eller fkt@fkt.no.

FREMKOMST

[Quality Airport Hotel, Gardermoen](#)

Lokevegen 72067 Jessheim

[Veibeskrivelse](#)

5 km og 10 minutter med shuttlebuss fra Oslo Lufthavn Gardermoen

PARKERING

Hotellet har gode parkeringsmuligheter utendørs, mot betaling. HC-plasser og ladestasjoner til El-bil (ekstra kostnad)

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
MS 05/24	Stranda kontrollutval	02.04.2024

Statusrapport - vedtak Stranda kommunestyre 2023 Stranda kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tek meldinga om statusrapport - vedtak Stranda kommunestyre 2023 til vitande.

Bakgrunn:

Kontrollutvalet har i utgangspunktet ikkje eit kontrollansvar overfor kommunestyret, ettersom kontrollutvalet er underordna kommunestyret.

Utvalet kan likevel uttale seg dersom kommunestyret til dømes har treft, eller er i ferd med å treffe, eit vedtak som vil vere ulovleg.

Difor er det naudsynt å ha ein oversikt over dei sakane som har vore handsama i kommunestyret og status på desse.

Rapporten var lagt fram for kommunestyret i Stranda på deira møte 28. februar 2024.

Vedlegg

Statusrapport på kommunestyrevedtak 2023
Oversikt status på kommunestyresaker 2023

STRANDA KOMMUNE

SAKSPAPIR

Saksbehandlar: Tone Merete Lillebø

Arkivsak: 24/340

Styre, råd, utval:	Møte dato:	Saknr.:
FORMANNSKAPET	14.02.2024	013/24
KOMMUNESTYRET	28.02.2024	019/24

Statusrapport - vedtak gjort i kommunestyret i 2023

Kommunedirektøren si tilråding:

Statusrapport på vedtak gjort av kommunestyret i 2023 er tatt til orientering.

Tilråding som vedtak frå FORMANNSKAPET, 14.02.2024 - 013/24

Statusrapport på vedtak gjort av kommunestyret i 2023 er tatt til orientering.

28.02.2024 KOMMUNESTYRET

Møtebehandling

23 voterande i saka

Vedtak samrøystes

KOM - 019/24 Vedtak

Statusrapport på vedtak gjort av kommunestyret i 2023 er tatt til orientering.

14.02.2024 FORMANNSKAPET

Møtebehandling

Tilråding til kommunestyret samrøystes

FOR - 013/24 Vedtak

Statusrapport på vedtak gjort av kommunestyret i 2023 er tatt til orientering.

SAKSUTGREIING

Bakgrunn for saka

Kommunedirektøren skal ha kontroll med at politiske vedtak blir fulgt opp av administrasjonen.

Saksopplysningar

Rapporten er ein del av kommunedirektøren sin internkontroll og er ei samanstilling av protokollane frå kommunestyremøta i 2023.

Nytta statusar er :

- Fullført
- Under arbeid
- Ikkje starta

Nokre saker har i tillegg ein forklarande kommentar.

Vurdering

Rapporten er eit viktig og nyttig reiskap i kommunedirektøren sin internkontroll. Den sikrar også tilbakemelding til kommunestyret på korleis dei politiske vedtaka er fulgt opp.

ArkivsakId	Utval	Møtedato	Sakstittel	Saksnr	Saks type	Saksbehandler	Status på saka
22/681	KOM	25.01.2023	Lovlegkontroll kommunestyresak 117/22 - Budsjet 2023/økonomiplan 2023-2026	003/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført
22/984	KOM	25.01.2023	Regulering festeavgift frå januar 2023 - gravplassar	004/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført
21/941	KOM	25.01.2023	Avtale om anleggsbidrag for utbetring kommunal veg, Norwegian Hydrogen as	005/23	PS	Einar Lied	Fullført
22/1076	KOM	25.01.2023	Tillegssløyving - Kommunal veterinærvakt første kvartal 2023	006/23	PS	Inge Bjørdal	Fullført
22/1221	KOM	25.01.2023	Olav Arne Merok - Søknad om kjøp av tomt i Geiranger sentrum	007/23	PS	Carlos Ruiz Rabelo	Fullført
21/100	KOM	25.01.2023	Salg & Utleie Buda Øcal - Søknad om utvida skjenkeareal for alkoholhaldig drikk i gruppe 1 og 2	008/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
23/20	KOM	25.01.2023	Val av nytt medlem til Eldrerådet	009/23	PS	Birgitte Alme Langlo	Fullført
23/11	KOM	25.01.2023	Val av styrerepresentant m/vara til Sunnmøre friluftsråd for perioden 2023-2025	010/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
20/14	KOM	25.01.2023	Eigengodkjenning av reguleringsplan - Skarlia hyttefelt	011/23	PS	Cato Andersen	Fullført
22/681	KOM	22.02.2023	Endring av legetilbod i Geiranger og Hellesylt	014/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
20/81	KOM	22.02.2023	Detaljregulering Flydal hyttefelt - Eigengodkjenning	015/23	PS	Ruth Elisabeth Blakstad	Fullført
21/941	KOM	22.03.2023	Eigengodkjenning detaljreguleringsplan gnr. 91, bnr. 174 m.fl.	018/23	PS	Cato Andersen	Fullført
22/91	KOM	22.03.2023	Vidare framdrift for tettstadsprogammet til Geiranger	019/23	PS	Ellen Fivelstad	Sak fullført- fysisk gjennomføring er avhengig av løyvingar.
22/372	KOM	22.03.2023	Reglar for utleige av kommunal gate- og fortausgrunn	020/23	PS	Ellen Fivelstad	Fullført
22/586	KOM	22.03.2023	Finansrapport 2022	021/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført

ArkivsakId	Utval	Møtedato	Sakstittel	Saksnr	Saks type	Saksbehandler	Status på saka
22/681	KOM	22.03.2023	Fordeling lønnpott Utdanningsforbundet etterbetaling for 2022	022/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført
22/1076	KOM	22.03.2023	Løyve til å tilsetje/leige inn ekstra veterinærressursar for å oppfylle lovkravet om kommunalt ansvar for klinisk veterinærvakt	023/23	PS	Inge Bjørdal	Fullført (men fortsatt utfordringar i 2024)
23/120	KOM	22.03.2023	Revisjon av lokale vedtekter for Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL) 2023-2026	024/23	PS	Inge Bjørdal	Fullført
23/125	KOM	22.03.2023	Revisjon av lokale vedtekter for Tilskot til tiltak i beiteområde (TiB) 2023-2026	025/23	PS	Inge Bjørdal	Fullført
23/139	KOM	22.03.2023	Geiranger Bryggeri AS - Søknad om salsløyve for alkoholhaldig drikk i gruppe 1	026/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
15/1426	KOM	22.03.2023	Kommuneleiing	027/23	PS	Jan Ove Tryggestad	Fullført
23/649	KOM	24.05.2023	Uttale frå Stranda kommune på søknad om permanent ordning som Storfjorden kyrkjelege fellesråd	030/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
23/458	KOM	24.05.2023	Søknad om bygdevekestavtale 2023	031/23	PS	Ellen Fivelstad	Fullført - men avslag.
22/806	KOM	24.05.2023	Gjerding i Liabygda	032/23	PS	Inge Bjørdal	Fullført for viktigaste delane
22/1301	KOM	24.05.2023	Kjøp av grunn Ødegård	033/23	PS	Einar Lied	Fullført
20/320	KOM	24.05.2023	Sal av grunn	034/23	PS	Einar Lied	Fullført
22/844	KOM	24.05.2023	Emdal Bygg AS - Kjøp av tilleggsareal	035/23	PS	Carlos Ruiz Rabelo	Fullført
23/250	KOM	24.05.2023	Geiranger Brenneri AS - Berserk Restaurant - Søknad om skjenkeløyve for alkoholhaldig drikk i gruppe 1, 2 og 3	036/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
23/703	KOM	24.05.2023	Stranda hamnevesen - økonomirapport 1. tertial 2023	037/23	PS	Rita Berstad Maraak	Fullført
23/800	KOM	24.05.2023	Månadsrapport for januar og februar 2023	038/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført
22/681	KOM	24.05.2023	Budsjett 2023/økonomiplan 2024 - 2026	039/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført

ArkivsakId	Utval	Møtedato	Sakstittel	Saksnr	Saks type	Saksbehandler	Status på saka
22/681	KOM	14.06.2023	Lovlegkontroll - budsjett 2023/økonomiplan 2024 - 2026 Stranda kommune	043/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført
23/800	KOM	14.06.2023	Tertialrapport for 1. tertial 2023	044/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført
22/586	KOM	14.06.2023	Finansrapport 2022 konsolidert	045/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført
23/71	KOM	14.06.2023	Årsrekneskap 2022 - Stranda hamnevesen KF	046/23	PS	Rita Berstad Maraak	Fullført
23/72	KOM	14.06.2023	Årsmelding 2022 - Stranda hamnevesen KF	047/23	PS	Rita Berstad Maraak	Fullført
22/586	KOM	14.06.2023	Årsrekneskap 2022 Stranda kommune konsolidert	048/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført
22/586	KOM	14.06.2023	Årsmelding 2022 Stranda kommune konsolidert	049/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført
23/761	KOM	14.06.2023	Avtale interkommunalt samarbeid krisesenter	050/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
23/761	KOM	14.06.2023	Avtale om interkommunalt samarbeid barnevernsvakt	051/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
20/940	KOM	14.06.2023	Stranda Booking AS, Koie - Søknad om utvida skjenkeareal for alkoholhaldig drikk i gruppe 1 og 2	052/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
20/940	KOM	14.06.2023	Stranda Booking AS, Koie - Søknad om skjenkeløyve for alkoholhaldig drikk i gruppe 3	053/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
23/1095	KOM	14.06.2023	Fjord Guiding - Notanaustet og Geiranger Brygge - Søknad om skjenkeløyve i gruppe 1 og 2 for sommaren 2023	054/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
23/1132	KOM	14.06.2023	Legekontor i Geiranger og Hellesylt	055/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
23/1132	KOM	14.06.2023	Nytt kunstgrasdekke på Stranda Stadion	056/23	PS	Line Reed Drege	Bestilling i møtet - Løyving i inv buds 2024
22/376	KOM	30.08.2023	Budsjettoppfølging - økonomisk oppgjør Tussa Kraft As	057/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført
22/681	KOM	30.08.2023	Fordeling lønnsnett 2023	058/23	PS	Andrea Fivelstad	Fullført
22/681	KOM	30.08.2023	Legetilbud i Geiranger og Hellesylt	059/23	PS	Jane Solheimsnes	Fullført

ArkivsakId	Utval	Møtedato	Sakstittel	Saksnr	Saks type	Saksbehandler	Status på saka
22/1034	KOM	30.08.2023	Flyktningar - Justert oppmoding om busetting 2023	060/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
23/1547	KOM	30.08.2023	Stranda Stadion - Nytt banedekke	061/23	PS	Tone Merete Lillebø	Løyving i investeringsbudsjett for 2024
23/949	KOM	30.08.2023	Avtale om vertskommunesamarbeid 110-sentralen i Møre og Romsdal	062/23	PS	Inge Teigen	Fullført
23/1557	KOM	30.08.2023	Planstrategi 2025-2028 Stranda kommune - oppstart	063/23	PS	Einar Lied	Under arbeid
20/81	KOM	30.08.2023	Detaljregulering Flydal hyttefelt.	064/23	PS	Einar Lied	Fullført
23/1282	KOM	30.08.2023	Skarbø Gard AS - Søknad om salsløyve for alkoholhaldig drikk i gruppe 1 og 2	065/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
23/1279	KOM	30.08.2023	Skarbø gard AS - Søknad om skjenkeløyve for alkoholhaldig drikk i gruppe 1 og 2	066/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
23/703	KOM	27.09.2023	Stranda hamnevesen - økonomirapport 2 tertial 2023	080/23	PS	Rita Berstad Maraak	Fullført
23/800	KOM	27.09.2023	Rebudsjettering av investering frå 2022 til 2023 og justert budsjett 2023	081/23	PS	Einar Lied	Fullført
23/1647	KOM	27.09.2023	Aurland kommune - framlegg til uttale som gjeld overgangsordning for store skip.	082/23	PS	Rita Berstad Maraak	Fullført
22/510	KOM	27.09.2023	Høyring - forslag til innretning av nullutslipp i verdensarvfjordene frå 2026	083/23	PS	Rita Berstad Maraak	Fullført
23/1691	KOM	27.09.2023	Høyring - krav om nullutslepp av klimagasser frå ferjer og hurtigbåtar	084/23	PS	Rita Berstad Maraak	Fullført
21/922	KOM	27.09.2023	Eigengodkjenning detaljregulering Ødegårdsvegen 130 - Stranda kommune	085/23	PS	Ruth Elisabeth Blakstad	Fullført og lagt inn i planbasen
22/805	KOM	27.09.2023	Krav om omgjerung av vedtak - Eldreråd og Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	086/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
23/1803	KOM	27.09.2023	Stranda Hotell drift AS - Søknad om skjenkeløyve for alkoholhaldig drikk i gruppe 1, 2 og 3	087/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
23/496	KOM	27.09.2023	Tilsetting kommunedirektør	088/23	PS	Janet Alme	Fullført

ArkivsakId	Utval	Møtedato	Sakstittel	Saksnr	Saks type	Saksbehandler	Status på saka
23/1826	KOM	27.09.2023	Grunnavtale i samband med avløp Ødegård - Stranda sentrum	089/23	PS	Einar Lied	Fullført
22/448	KOM	04.10.2023	Godkjenning av kommunestyrevalet 2023	069/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
22/448	KOM	04.10.2023	Val av formannskap for perioden 2023 - 2027	070/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
22/448	KOM	04.10.2023	Val av ordfører for perioden 2023 - 2027	071/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
22/448	KOM	04.10.2023	Val av varaordfører for perioden 2023-2027	072/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
22/448	KOM	04.10.2023	Val av kontrollutval for perioden 2023 - 2027	073/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
22/448	KOM	04.10.2023	Val av representant og vararepresentant til KS sitt Fylkesmøte for perioden 2023 - 2027	074/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
22/448	KOM	04.10.2023	Val av valnemnd for perioden 2023 - 2027	075/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
22/448	KOM	04.10.2023	Val av Utval for Miljø og kommunalteknikk/Fast utval for plansaker for perioden 2023 - 2027	076/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
22/448	KOM	04.10.2023	Val av Leverkårsutval for perioden 2023 - 2027	077/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
20/15	KOM	25.10.2023	Godkjenning av avtale.	091/23	PS	Einar Lied	Fullført
20/15	KOM	25.10.2023	Erverv av grunn til industriformål i Svemorka	092/23	PS	Einar Lied	Saka er påklaga og ligg til klagehandsaming
23/1926	KOM	25.10.2023	Ettergodtgjering ordfører	093/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
23/800	KOM	25.10.2023	Tertialrapport - 2. tertial 2023	094/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
23/800	KOM	25.10.2023	Endringar i investeringsbudsjettet for 2023	095/23	PS	Einar Lied	Fullført
20/1517	KOM	29.11.2023	Kommunale gebyr - Sjølvkostområdet - 2024	098/23	PS	Cato Andersen	Fullført - men sak om endring av slamgebyr i januar 2024. Attvin har behov for at det vert gjort nokre endringar slik at Attvin og kommunen sitt regulativ vert likt. Saka kjem til kommunestyret i februar.

ArkivsakId	Utval	Møtedato	Sakstittel	Saksnr	Saks type	Saksbehandler	Status på saka
20/1522	KOM	29.11.2023	Kommunale gebyr 2024 - Gebyr etter plan- og bygningslova, matrikkellova, eigarseksjonslova og konsesjonslova	099/23	PS	Cato Andersen	Fullført
20/1518	KOM	29.11.2023	Kommunale gebyr - Brøyting av private veger - 2024	100/23	PS	Cato Andersen	Fullført
21/1179	KOM	29.11.2023	Leigesatsar for Strandahallen og Stranda ungdomsskule frå 01.01.2024	101/23	PS	Elisabeth Opsvik	Fullført
21/1178	KOM	29.11.2023	Betalingssatsar - Kulturskulen frå 2024	102/23	PS	Elisabeth Opsvik	Fullført – ikkje oppstarta utgreiing av moderasjonsordning for familiar med fleire tilbod.
23/2095	KOM	29.11.2023	Betalingssatsar barnehage 2024	103/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
23/2095	KOM	29.11.2023	Betalingssatsar SFO 2024	104/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
21/1067	KOM	29.11.2023	Betalingssatsar for omsorgstenester, omsorgsbustadar og andre tenester i Stranda kommune 2024	105/23	PS	Jane Solheimsnes	Fullført
21/1292	KOM	29.11.2023	Rullering - Kommunedelplan idrett og fysisk aktivitet 2023	106/23	PS	Elisabeth Opsvik	Fullført
21/151	KOM	29.11.2023	Eigengodkjenning detaljregulering Storhaugen Reset - Stranda kommune	107/23	PS	Ruth Elisabeth Blakstad	Fullført - og lagt inn i planbasen
23/2238	KOM	29.11.2023	Kjøp av grunn for plassering av renovasjonspunkt for Ringstadsætra	108/23	PS	Cato Andersen	Under arbeid. Avtalar er signert. Målebrev mm er straks klar til tinglysing.
20/81	KOM	29.11.2023	Klagehandsaming av detaljregulering for Flydal hyttefelt.	109/23	PS	Einar Lied	Fullført og oversendt Statsforvaltar. Fått svar om lang handsamingstid. Klagarane har sendt supplerande klageskriv til Statsforvaltar.
21/1045	KOM	29.11.2023	Ny samarbeidsavtale IUA Sunnmøre	110/23	PS	Inge Teigen	Fullført
23/1972	KOM	29.11.2023	Bandtvang i Stranda kommune - ny vurdering av eksisterande forskrift	111/23	PS	Inge Bjørdal	Fullført
23/1024	KOM	29.11.2023	Vedtak om nye politivedtekter for Stranda Kommune	112/23	PS	Ellen Fivelstad	Fullført
23/1955	KOM	29.11.2023	Interkommunalt samarbeid om pedagogisk- psykologisk teneste (PPT) med Fjord kommune - Mandat til å utarbeide samarbeidsavtale	113/23	PS	Tone Merete Lillebø	Under arbeid – avtale til behandling politisk i januar/februar 2024

ArkivsakId	Utval	Møtedato	Sakstittel	Saksnr	Saks type	Saksbehandler	Status på saka
23/1916	KOM	29.11.2023	Kommunestyreval 2023 - Val av utval for perioden 2023 - 2027	114/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
23/2201	KOM	29.11.2023	Revisjon av politiske reglement 2023	115/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
22/1342	KOM	20.12.2023	Tilstandsrapport Stranda og Fjord barnevernteneste 2023	118/23	PS	Aina Holmberg	Fullført
22/1034	KOM	20.12.2023	Busetting av flyktningar 2024	119/23	PS	Jane Solheimsnes	Fullført
22/1445	KOM	20.12.2023	Fritak etter eigedomsskattelova §7 - 2024	120/23	PS	Einar Lied	Fullført - ikkje ført i Komtek.
23/1754	KOM	20.12.2023	Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS (IKAMR) - Selskapsavtale	121/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
23/1928	KOM	20.12.2023	Sunnmøre Kontrollutvalsekretariat IKS - Endring av selskapsavtale	122/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
21/1348	KOM	20.12.2023	Sunnmøre Regionråd IKS - ny selskapsavtale	123/23	PS	Tone Merete Lillebø	Fullført
23/993	KOM	20.12.2023	Avtale for vertskommunesamarbeid-interkommunale legetenester	124/23	PS	Jane Solheimsnes	Fullført
23/1883	KOM	20.12.2023	Samarbeidsavtale - God Helse mellom Stranda kommune og Møre og Romsdal Fylkeskommune	125/23	PS	Åse Elin Hole	Fullført
23/2146	KOM	20.12.2023	Stranda kommune - Vedtekter for kraftfond - Konsesjonskraft	126/23	PS	Inge Bjørdal	Fullført
23/815	KOM	20.12.2023	Klage på vedtak om avslag på mellombels utsleppsløyve - GBN 46/46	127/23	PS	Cato Andersen	Fullført
23/2216	KOM	20.12.2023	Val av kommunale representantar i styret for Hellesylt Bygdetun	128/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
23/1916	KOM	20.12.2023	ÅTB IKS - Val av medlemmar og varamedlemmar til representantskapet	129/23	PS	Line Reed Drege	Fullført
23/1692	KOM	20.12.2023	Stranda Hamnevesen KF - Budsjett 2024 og økonomiplan 2024 - 2027	130/23	PS	Rita Berstad Maraak	Fullført
23/1107	KOM	20.12.2023	Stranda kommune - Budsjett 2024/økonomiplan 2024 - 2027	131/23	PS	Tone Merete Lillebø	Under arbeid – tekstpunkt i vedtak skal følgjast opp gjennom 2024.

ArkivsakId	Utval	Møtedato	Sakstittel	Saksnr	Saks type	Saksbehandler	Status på saka
23/2344	KOM	20.12.2023	Framdriftsplan og organisering - utgreiing av skulestruktur Stranda	132/23	PS	Tone Merete Lillebø	Under arbeid (sjå på indre strukturar)
		Sak som har gått over fleire år	Framtidig dimensjonering av helse og omsorgstenestene			Jane Solheimsnes	Under arbeid- Avventa rapport frå Agenda Kaupang og endelege avklaringar frå styringsgruppa. Sak vedkomande omsorgstrapp skal fyrst opp.

Saksframlegg

Saksnr. Utval
PS 10/24 Stranda kontrollutval

Møtedato
02.04.2024

Uttale om årsrekneskap og årsmelding 2023 Stranda Hamnevesen KF Stranda kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Kontrollutvalet tilrår Stranda kommunestyre å godkjenne årsrekneskap og årsmelding 2023 for Stranda hamnevesen KF.

Bakgrunn:

Kontrollutvalet har det overordna ansvaret med å sjå til at det blir ført kontroll med at økonomiforvaltninga til kommunen går føre seg i samsvar med gjeldande avgjersler og vedtak, jf. kommunelova § 23-2.

Ansvaret til kontrollutvalet for å føra kontroll med økonomiforvaltninga blir framheva i kommunelova som eit særskilt ansvar ved sida av ansvaret for rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eigarskapkontroll. Dagens kommunelov stiller ei rekkje nye og grunnleggande krav til økonomiforvaltning og berekraft i kommunane, jf. kommunelova § 14-1. Dette krev at økonomisk handleevne må takast vare på over tid, planer for eiga verksemd og økonomi skal vera realistiske, finansielle middel og gjeld skal forvaltast utan vesentleg finansiell risiko og betalingsforpliktingar skal innfriast ved forfall.

Kontrollutvalet sitt ansvar er å uttale seg til kommunestyret om årsrekneskapane og årsmeldingane før formannskapet innstiller til vedtak, jf. kommunelova § 14-3. Kommunen skal og utarbeide rekneskap for kvart kommunale føretak. Jf. kommunelova § 14-6.

Vurdering:

Kontrollutvalet skal 2. april 2024 handsame årsrekneskap og årsmelding 2023 for Stranda Hamnevesen KF, som er elektronisk signert av styret i føretaket 15. februar 2024, samt tilhøyrande revisjonsmelding frå Møre og Romsdal Revisjon SA datert 22. februar 2024. Stranda Hamn KF har i 2023 eit netto driftsresultat på 24.617.726 NOK.

Kontrollutvalet og sekretariatet har vurdert det dei har fått lagt fram av dokument og informasjon. Vi er ikkje er gjort kjent med andre forhold som kunne hatt konsekvens for uttalen frå kontrollutvalet.

Det betyr det at revisjonen ikkje har avdekt eller påvist vesentlege feil og manglar i føretaket si rapportering. Det blir vist til vedlagde revisjonsmelding frå oppdragsansvarleg revisor Kathrin Haram. Det er ikkje feil eller manglar som er teke opp av revisor i revisjonen av årsrekneskap og årsmelding 2023.

Sekretariatet tilrår difor at kontrollutvalet rår kommunestyret til å godkjenne årsrekneskap og årsmelding 2023 i sin uttale.

Vedlegg

Revisor si melding om årsrekneskap 2023 - Stranda Hamnevesen KF

Årsrekneskap 2023 - Stranda Hamnevesen KF

Årsmelding 2023 - Stranda Hamnevesen KF

Til kommunestyret i Stranda Kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren
Styret

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Stranda Hamnevesen KF som viser et netto driftsresultat på kr 24 617 726. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet .

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Stranda Hamnevesen KF per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av foretaket i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver ved revisjonen av årsregnskapet vises det til www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 3.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Stranda Hamnevesen KFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Styrets og daglig leders ansvar for redegjørelse om budsjettavvik og revisors oppgaver og plikter knyttet til uttalelsen om budsjettavvik

For videre beskrivelse av styrets og daglig leders ansvar og revisors oppgaver ved uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik vises det til www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 3.

Ålesund, 22. februar 2024
Møre og Romsdal Revisjon SA

Kathrin Haram
oppdragsansvarlig revisor

ÅRSREKNESKAP 2023

Stranda Hamnevesen KF

Innhold

Økonomisk oversikt drift.....	3
Bevilgningsoversikt - drift	4
Bevilgningsoversikt investering.....	5
Balansen pr 31.12.2023	7
NOTAR.....	8
Note 1 Rekneskapsprinsipp	8
Note 2. Endring av arbeidskapitalen	9
Note 3. Kapitalkonto.....	9
Note 4 Varige driftsmidler	10
Note 5 Aksjar og andelar (finansielle anleggsmidler)	11
Note 6. Lån	11
Note 7. Minimumsavdrag	12
Note 8. Pensjonskostnad 2023	13
Note 9. Bruk av premiefond.....	15
Note 10. Ytingar til leiande personar	15
Note 11. Godtgjersle til revisor.....	15

Økonomisk oversikt drift

Økonomisk oversikt drift	Note	Rekneskap 2023	Reg. Budsjett 2023	Oppr. Bud. 2023	Rekneskap 2022
Driftsinntekter					
Overføringer og tilskudd fra andre		4397774	100000	100000	187039
Salgs- og leieinntekter		49097249	46524850	46524850	37052674
Sum driftsinntekter		53495023	46624850	46624850	37239714
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	10	1786803	2427100	2427100	1422191
Sosiale utgifter		321850	500000	500000	372937
Kjøp av varer og tjenester	11	23320228	28121738	28121738	16570362
Avskrivninger	4	2317497	3000000	3000000	2309356
Sum driftsutgifter		27746378	34048838	34048838	20674846
Brutto driftsresultat		25748645	12576012	12576012	16564868
Renteinntekter		2514396	1761212	1761212	938658
Renteutgifter		2843176	2396246	2396246	1386864
Avdrag på lån	7	3119636	2830350	2830350	3000876
Netto finansutgifter		-3448416	-3465384	-3465384	-3449082
Motpost avskrivninger	4	2317497	3000000	3000000	2309356
Netto driftsresultat		24617726	12110628	12110628	15425141
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering		400577	400577	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond		24217149	11710051	12110628	15425141
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat		-24617726	-12110628	-12110628	-15425141
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Av- og nedskriving og motpost av- og nedskriving i tabellen overfor, har motpostar for å berekne netto driftsresultat.

Bevilgningsoversikt - drift

Bevilgningsoversikt drift	Note	Rekneskap 2023	Reg. Budsjett 2023	Oppr. Bud. 2023	Rekneskap 2022
Sum bevilgninger drift, netto		-28066142	-15576012	-15576012	-18874224
Avskrivninger	1,4	2317497	3000000	3000000	2309356
Sum netto driftsutgifter		-25748645	-12576012	-12576012	-16564868
Brutto driftsresultat		25748645	12576012	12576012	16564868
Renteinntekter		2514396	1761212	1761212	938658
Renteutgifter		2843176	2396246	2396246	1386864
Avdrag på lån	7	3119636	2830350	2830350	3000876
Netto finansutgifter		-3448416	-3465384	-3465384	-3449082
Motpost avskrivninger	1,4	2317497	3000000	3000000	2309356
Netto driftsresultat		24617726	12110628	12110628	15425141
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering		400577	400577	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond		24217149	11710051	12110628	15425141
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-24617726	-12110628	-12110628	-15425141
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk).		0	0	0	0

Ad Linje 6, Sum bevilgninger netto, kr 28,1 mill i 2023

Det er eit ansvar i Stranda Hamnevesen KF, slik at alle driftsutgifter/driftsinntekter har gått inn på same ansvaret. «Sum bevilgninger drift, netto» er summen av alle driftsutgifter/driftsinntekter med tillegg av avskrivningar.

For 2022 viser rekneskapen positivt netto driftsresultat med 15,4 mill kr som er avsett til disposisjonsfondet. For 2023 er netto driftsresultat kr 24,6 mill, der 24,2 mill vert avsett til disposisjonsfondet, medan 0,4 mill er overført til investering for inndecking av tidlegare års meirforbruk.

For 2022 vart det avsett til kr 15,4 mill kr til disposisjonsfondet. For 2023 er det avsett kr 24,2 mill til dsposisjonsfondet. Saldo på disposisjonsfondet pr 31.12.2023 er kr 67,5mill.

For 2023 er sum bevilgningar, netto kr 28,1 mill noko auka frå rekneskapen 2022, der tilsvarande beløp var kr 18,9 mill. Dette skuldast auka aktivitet i cruisenæringa i 2023.

Ad linje 17 Netto driftsresultat 2023

Netto driftsresultat viser kr 24,6 mill for 2023. Budsjettert beløp var kr 12,1 mill. Det positive avviket i forhold til budsjett vart dermed kr 12,5 mill. 24,2 mill av netto driftsresultat er overført til disposisjonsfond, medan 0,4 mill er overført investering for dekking av udekka beløp frå 2022.

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner i driftsregnskapet - §5-9 1. ledd

Netto driftsresultat		24 617 726
Overføring til investering	-400 577	
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	0	
Budsjettert netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-11 710 051	
Budsjettert bruk av tidligere års mindreforbruk	0	
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	0	
Sum budsjettdisposisjoner		-12 110 628
Årets budsjettavvik (merforbruk før strykninger)		12 507 098
Stryke overføring til investering		0
Strykning av budsjettert avsetning til disp.fond		0
Stryke dekning av tidligere års merforbruk		0
Strykning av bruk av disposisjonsfond		0
Mindreforbruk etter strykninger	0	12 507 098
Bruk av disp.fond for red av årets merforbruk etter strykninger		0
Bruk av disposisjonsfond for inndeckning av tidligere års merforbruk		0
Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekn av tidl. års merforbruk		0
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond		12 507 098
Fremført til inndeckning i senere år		0

Bevilgningsoversikt investering

Bevilgningsoversikt - investering (rekneskap)	Note	Rekneskap 2023	Reg. Budsjett 2023	Oppr. Bud. 2023	Rekneskap 2022
Investeringer i varige driftsmidler	4	5304311	5500000	5500000	3326440
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	7033	10000	10000	6182
Sum investeringsutgifter		5311344	5510000	5510000	3332622
Tilskudd fra andre		0	0	0	1228680
Bruk av lån	6,7	5304311	5500000	5500000	1697182
Sum investeringsinntekter		5304311	5500000	5500000	2925862
Overføring fra drift		400577	400577	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond		7033	10000	10000	6182
Dekning av tidligere års udekket beløp		400577	400577	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		7033	10000	10000	6182
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)		0	0	0	-400577

Investering i aksjer og andelar gjelder pliktig kjøp av andelar i KLP (kommunal landspensjonskasse), som ikkje kan lånefinansierast. Kjøpet av andelar er finansiert med ubundet investeringsfond.

Spesifikasjon av linje 1 investering i varige driftsmidler

Tilgang driftsmidler	Kostpris
Tilgang Hellesylt kai - Ny bøye	5159764
Kjøp av varebil	129422
Anlegg under arbeid	15125
Sum tilgang	5304311

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner i investeringsregnskapet

- budsjettforskriften §5-9 2. ledd

Sum investeringsutgifter	5 311 344
Sum investeringsinntekter ekskl. bruk av lån	-
Sum utgifter og inntekter ekskl. bruk av lån	5 311 344
Avsetning til bunde investeringfond	
Bruk av bunde investeringfond	- 7 033
Budsjettert bruk av lån	- 5 500 000
Overført frå drift i hht årsbudsjett og fullmakter	- 400 577
Avsetning til ubunde investeringsfond iht årsbudsjett/fullmakt	-
Bruk av ubunde investeringsfond iht årsbudsjett/fullmakt	-
Dekning av tidlegare års udekka beløp	400 577
Årets budsjettavvik (udekka/udisponert før strykningar)	- 195 689
Strykning av avsetninger til ubunde investeringsfond	-
Strykning av bruk av lån (reduisert bruk av lån)	195 689
Strykning av overføring frå drift	-
Strykning av bruk av ubunde investeringsfond	-
Udisponert beløp etter strykninger	-
Avsetning av udisponert beløp etter strykning til ubundet inv.fond	-
Fremført til inndecking seinare år (udekka beløp)	-

Bruk av lån i 2023 var kr 5 304 311,- Totalt låneopptak var 5 500 000,-, og differansen står som ubrukete lånemidler pr 31.12.2023 med kr 195.689,- Ubrukte lånemidler pr 31.12.2022 var kr «0». Udekka investeringar 31.12.2022 var kr 400.577,-, og denne summen er i 2023 dekket gjennom ei overføring frå drifta.

Balansen pr 31.12.2023

Oversikt Balanse	Note	Rekneskap 2023	Rekneskap 2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler	4	55011048	58368620
I. Varige driftsmidler	1,4	51183906	54926205
1. Faste eiendommer og anlegg		44575262	52676885
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		6608643	2249320
II. Finansielle anleggsmidler	5	52754	45721
1. Aksjer og andeler		52754	45721
IV. Pensjonsmidler	8	3774388	3396694
B. Omløpsmidler		71618937	45457357
I. Bankinnskudd og kontanter		70037062	45073423
III. Kortsiktige fordringer		1581875	383934
1. Kundefordringer		33888	471185
2. Andre kortsiktige fordringer		1442415	12006
3. Premieavvik	8	105572	-99257
Sum eiendeler		126629985	103825977
EIGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital	1,4	61232453	42385034
I. Egenkapital drift		67469540	43252391
1. Disposisjonsfond		67469540	43252391
II. Egenkapital investering		88331	-305213
1. Ubundet investeringsfond		88331	95364
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet			-400577
III. Annen egenkapital		-6325419	-562144
1. Kapitalkonto	3	-6325419	-562144
D. Langsiktig gjeld		61532155	58930765
I. Lån		58002828	55622464
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	6	58002828	55622464
II. Pensjonsforpliktelse	8	3529327	3308301
E. Kortsiktig gjeld		3865377	2510179
1. Leverandørgjeld		3005183	450602
4. Annen kortsiktig gjeld		860194	2059577
Sum egenkapital og gjeld		126629985	103825977
F. Memoriakonti			
I. Ubrukte lånemidler		195689	0
III. Motkonto for memoriakontiene		-195689	0

NOTAR

Note 1 Rekneskapsprinsipp

- Jf. budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, c)

Rekneskapen er utarbeidd i henhold til kommuneloven, forskrifter og god kommunal rekneskapsskikk (gkrs). **Ny kommunelov og ny rekneskapsforskrift**

Rekneskapen er utarbeida i henhold til føresegnene i ny kommunelov (LOV-2018-06-22-83) og ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsrekneskap og årsberetning, (FOR-2019-06-07-714), gjeldande frå 1.1.2020.

"Kommunal rekneskapsskikk" (KRS) gir standardar for korleis rekneskapen skal innrettast.

Unntak fra dette er i 2022 rekneskapet gjort ved at styret i selskapet vil vise nedskriving av anleggsmidler på eiga linje i økonomisk oversikt for drifta og fratrukke i Brutto driftsresultat. Netto driftsresultat vert ikkje påverka. Det blir vist til kommentar om dette i Revisjonsmeldinga for 2022.

Rekneskapsprinsipp

All tilgang og bruk av midlar i løpet av året som vedkjem Stranda Hamnevesen KF si verksemd kjem fram i driftsrekneskapen eller i investeringsrekneskapen. Føring av tilgang og bruk av midlar berre i balanserekneskapen skal ikkje finne stad.

Alle utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar er rekneskapsførte brutto, i tråd med anordningsprinsippet. Det vil seie at alle kjente utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar for gjeldande år er bokførte, anten dei er betalte eller ikkje. Dersom storleiken på eit beløp er usikkert, vert det utarbeidd beste estimat.

For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året, ført i investeringsrekneskapen. Den delen av låna, som ikkje er brukt, er registrert som memoriapostar. Driftsrekneskapen inneheld bokførte og påløpte renteutgifter og renteinntekter for rekneskapsåret.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidlar

I balanserekneskapen er anleggsmidler eignelutar bestemt til varig eige eller bruk for kommunen. Andre eignelutar er omløpsmidlar. Fordringar knytt til eigen vare- og tenesteproduksjon og marknadsbaserte verdipapir som inngår i kommunen si langsiktige forvaltningsportefølje er definert som omløpsmidlar.

Andre fordringar er omløpsmidlar dersom desse har forfall til betaling innan eit år etter tidspunktet for anskaffing. Anskaffingar med levetid på minst 3 år og ein verdi på minst kroner 100 000,- vert førte i investeringsrekneskapen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knytt til formåla som er bestemt i kommuneloven, kapittel 14.

Reglar for verdsetjing

Omløpsmidlar vert vurdert til lågaste verdi av anskaffelsekost og virkelig verdi. Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar er vurderte til verkeleg verdi.

Uteståande fordringar er vurderte til pålydnade med frådrag for forventta tap, med unntak av etableringslån.

Anleggsmidler er vurderte til anskaffelsekost. Anleggsmidler med avgrensa økonomisk levetid vert avskrivne med like stort årleg beløp over levetida til anleggsmiddelet. Avskrivninga startar året etter at anleggsmiddelet er anskaffa/tatt i bruk av verksemda.

Avskrivningsperiodane er i tråd med "rekneskapsforskriften" § 3-4 (FOR-2019-06-07-714)

Vurderingar for eignelutar gjeld tilsvarande for kortsiktig og langsiktig gjeld.

Note 2. Endring av arbeidskapitalen*- Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, a)*

BALANSEN	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Omløpsmidler	71618937	45457357	26161581
Kortsiktig gjeld	3865377	2510179	1355199
Arbeidskapital	67753560	42947178	24806382

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAPET (bevilgningsoversikter)	2023
Netto driftsresultat	24617726
Netto utgifter/inntekter i investering	7033
Endring ubrukte lånemidler (økning +/- reduksjon-)	195689
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	24806382
Differanse i endring arbeidskapital balanse og drift og investering	0

Note 3. Kapitalkonto*Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, b)*

BALANSEN	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Anleggsmidler	55011048	58368620	-3357573
Langsiktig gjeld	61532155	58930765	2601390
Endring ubrukte lånemidler (økning +/- reduksjon-)	195689	0	195689
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld			
Sum kapitalkonto	-6325418	-562144	-5763274

Pr 31.12.2023 er kapitalkontoen negativ med kr 6.325.418,-. Dette skuldast nedskrivning av anleggsmidler i 2022 og 2023, slik at bokført verdi av anleggsmidler no er lågare enn sum langsiktig gjeld. For meir informasjon om endringa i kapitalkontoen, sjå note 4 *Varige driftsmidler*, der det framgår at det har vore gjennomført ei nedskrivning av anleggsmiddel. Note 3 kapitalkonto gir sumoversikt pr 1.1.23 og 31.12.23.

Note 4 Varige driftsmidler**Nedskrivning 2023**

Følgende anleggsmidler er nedskrivne i 2023

Anlegg	Nedskrivning
1102 Stranda kai - grunnboring (ikkje avskrivning)	918 041
1102 Stranda Kai 2018	316 108
1104 Geiranger kai	324
1108 Landbaserte prosjekt - grunn (ikkje avskrivning)	400 000
1111 Betongbrygge Stranda	208 500
1117 Grøn kai - Landstrøm (40 år)	4 085 387
1118 Energi knutepunkt	470 000
1119 Geiranger gjeste- og småbåthamn	330 753
SUM	6 729 113

Etter gjennomgang av anleggsmidler har styret vurdert at dei anleggsmidler som er beskrevet her, ikkje har inntening eller marknadsvardi som forsvarer aktivering. Desse anleggsmidlane er difor nedskrivne.

Nedskrivning 2022

Når det gjeld prosjektet Stranda Kai (kostnader pådratt i perioden 2005 – 2013), har dette fram til 2021 vore inkludert i anleggsregisteret med kr 13,6 mill. I 2022 er det foretatt ei nedskrivning på dette anlegget, slik at saldoen pr 31.12.22 er satt til kr 0,-. Bakgrunnen for nedskrivninga er at prosjektet ikkje vart realisert, og såleis ikkje skulle vore aktivert.

Anleggsmiddel 2023

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, a)

Oversikt over anlegg fordelt på ulike avskrivningstider går fram av tabellen nedanfor:

Anleggsmiddelgrupper, maksimum levetid	Under Arbeid	20 år	40 år	Tomt	SUM
Bokført verdi per 1.1		2292920	51315244	1318041	54926205
Tilgang	15125	5289186			5304311
Avgang					0
Avskrivninger		780088	1537409		2317497
Nedskrivninger		208500	5202572	1318041	6729113
Reverserte nedskrivninger					0
Bokført verdi 31.12	15125	6593518	44575263	0	51183906

Anlegg	IB 1/1	Tilgang	Avskrivning	Nedskrivning	UB 31/12
1101 Tenderbåthamn Geiranger	1686820		551180		1135640
1102 Stranda kai – grunnboring	918041		0	918041	0
1102 Stranda Kai 2018	316108			316108	0

1103 Hellesylt kai	41473556		1413692		40059864
1103 Hellesylt kai- ny bøye	43600	5159764	177838		5025526
1104 Geiranger kai	263881		8571	324	254986
1108 Landbaserte prosjekt – grunn	400000			400000	0
1110 Pullert Fannaneset	354000		29500		324500
1111 Betongbrygge Stranda	208500			208500	0
1112 Fendring kaifront Hellesylt	4375552		115146		4260406
1117 Grøn kai – Landstrøm	4085387			4085387	0
1118 Energi knutepunkt	470000			470000	0
1119 Geiranger gjeste- og småbåthamn	330753		0	330753	0
0 Under arbeid		15125			15125
1 Varebil		129422	21570		107852
SUM	54926198	5304311	2317497	6729113	51183899

Note 5 Aksjar og andelar (finansielle anleggsmidlar)

Budsjett og regnskapsforskriften §5-11 b)

Selskapets navn	Eierandel i %	Vesentlig endringer i eierandel	Vesentlig nedskriving	Reversering nedskriving	Bokført verdi 31.12
Cruise Norway AS	1,85				5000
KLP - EIGENKAPITALINNSKOT					47754
Sum aksjar og andelar					52754

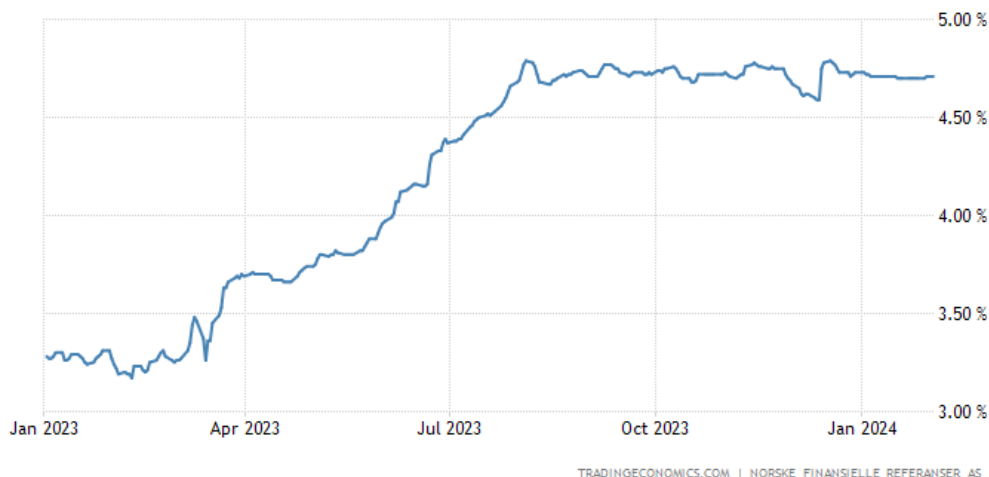
Note 6. Lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, a)

Minimumsavdrag kr 2 507 480,-. Sum renteutgifter i 2023 var kr 2 843 146,- (2022 kr 1 386 864,-). Sum lån pr 01.01.2023 kr 55 622 464 og 31.12.2023 kr 58 002 828.
Gjennomsnittleg gjenverande løpetid for alle lån: 18,68 år.

For 2023 var den gjennomsnittlege lånerenta 5,00 %, (tilsvarande i 2022 var 2,57 %). Lånerenta er 3 MND NIBOR + margin. Marknadsrenta/3 MND NIBOR har auka gjennom heile året. Norges Bank har hatt 6 rentehevingar i 2023. Figuren nedanfor viser utviklinga i 3 MND NIBOR gjennom 2023, frå 3,26 % til 4,88 %.

Lånerenta følger NIBOR-kurva + margin.

Stranda Hamnevesen KF hadde ikkje fastrente eller anna type rentebinding på nokon av låna i 2023. Finansreglementet gjeld også for Stranda Hamnevesen KF. Det vert levert finansrapport og gjort vurderingar samla for Stranda Hamnevesen KF og Stranda kommune.

Note 7. Minimumsavdrag

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, b)

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	Beløp
Beregnet minimumsavdrag etter kommuneloven §14-18, 1. ledd	2507480
Korrigerings for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	
Betalte avdrag	3119636
Differanse mellom beregnet, korrigerende og betalte avdrag	-612156
Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 01.01.2023	53608164
Bokført verdi lånegjeld 01.01.2023	55622464
Avskrivninger	2317497

Nedbetaling av lån skjer i tråd med nedbetalingsplanane som kjem frå finansinstitusjonar. Det er betalt 612 156 meir i avdrag enn minimumsavdraget (minste lovlege avdrag).

Note 8. Pensjonskostnad 2023

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, c)

Pensjonskostnader	2023	2022
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	149 507	231 015
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	120 143	96 605
Brutto pensjonskostnad	269 650	327 620
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-139 352	-112 298
Sum amortisert premieavvik	-13 035	-395
Administrasjonskostnader	7 078	6 714
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	124 341	221 641
Premieavvik	2023	2022
Innbetalt premie/tilskudd (inkl.adm)	309 539	158 465
Administrasjonskostnad/rentegaranti	-7 078	-6 714
Netto Pensjonskostnad	-130 298	-215 322
Premieavvik	172 163	-63 571
Pensjonsforpliktelse	31.12.2023	31.12.2022
	Estimat	Estimat
Brutto påløpt forpliktelse	3 552 814	3 316 773
Pensjonsmidler	3 774 388	3 396 694
Netto forpliktelse før arb.g.avg.	-221 574	-79 921
Spesifikasjon av brutto pensjonsforpliktelse UB - Estimat	2023	2022
Brutto pensjonsforpl. IB 01.01 - estimat i fjor	3 316 773	2 917 365
Estimatavvik midler IB 01.01	-33 609	71 788
Overførte/mottatte avvik	-	-
Faktisk forpliktelse	3 283 164	2 989 153
Årets Opptjening	149 507	231 015
Rentekostnader	120 143	96 605
Utbetalinger		
Brutto pensjonsforpl. UB 31.12	3 552 814	3 316 773
Spesifikasjon av brutto pensjonsmidler UB - Estimat	2023	2022
Brutto pensjonsmidler IB 01.01	3 396 694	3 048 999
Estimatavvik midler IB 01.01	-64 119	83 646
Overførte/mottatte avvik	-	-
Faktiske pensjonsmidler	3 332 575	3 132 645
Innbetalt premie/tilskudd (inkl. adm)	309 539	158 465
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	-7 078	-6 714
Utbetalinger	-	-
Forventet avkastning	139 352	112 298
Brutto pensjonsmidler IB 31.12	3 774 388	3 396 694

Amortisering av premieavvik	2024	2023	2022
Sum amortisert premieavvik til føring	9 880	-13 035	-395
Akkumulert premieavvik		95 454	-89744
Pensjonskostnader	2023	2022	
Avstemming			
Balanseført netto forpliktelse IB 01.01	-79 921	-131 634	
Netto pensjonskostnad	130 298	215 322	
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	7 078	6 714	
Innbetalt premie/tilskudd (inkl. adm.)	-309 539	-158 465	
Brutto estimatavvik	30 510	-11 858	
Nettoeffekt av fisjon/fusjon		-	
Balanseført netto forpliktelse UB 31.12	-221 574	-79 921	
Spesifikasjon av estimatavvik, planendringer og tariffendr.	2 023	2 022	
Endra forpliktelse - Planendring	-	-	
Endra forpliktelse - Ny beregningstariff	-	-	
Endra forpliktelse - Øvrige endringer	-33 609	71 788	
Endringer forpliktelse - Totalt	-33 609	71 788	

Medlemsstatus	2 023	2 022
Antall aktive	2	9
Antall oppsatte	10	1
Antall pensjoner	1	1
Gj.snittlig pensjonsgrunnlag, aktive	516 374	177 928
Gj.snittlig alder, aktive	41,67	42,58
Gj.snittlig tjenestetid, aktive	7,75	4,16
Beregningsforutsetninger	2023	2022
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,00 %
Diskonteringsrente	2,48 %	1,98 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,48 %	1,98 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	1,71 %	1,22 %
Forventet pensjonsregulering	3,50 %	3,50 %
Amortiseringstid	7	7

Pensjonsforpliktelsen er i noten oppført med kr 3 552 814. Balanseoversikta viser kr 3 529 327. Differansen kr 23 487 gjeld arbeidsgivaravgift på pensjonsforpliktinga. Pensjonsmidlane er i noten oppført med kr 3774 388 og samsvarer med bokført verdi i balansen 31.12.

Medlemsstatus

Talet på medlemmer i KLP endrar seg frå kvartal til kvartal alt etter kor mange som har fått utbetalt lønn eller korrigert pensjonpremie i det aktuelle kvartalet.

I 2023 har det vore 2 innmelde i pensjonsordninga, tilsvarende lønstakarane. Oppsette medlemmer er tidlegare tilsette som har ein pensjonsrett i KLP.

Note 9. Bruk av premiefond

Bruk av premiefond er ei ordning som berre gjeld pensjonsordninga i KLP.

I KLP kan ein bruke av premiefondet i staden for å betale av den vanlige bankkontoen. For at ei slik ordning skal kunne nyttast, er det innbetalt meir til pensjonsordninga enn det utgifta det enkelte år er. Året etter – eller seinare kan ein velje om ein vil betalte alt via bankkonto – eller dekke noko av premiefondet.

Premiefond KLP	Beløp
Saldo Premiefond 01.01.2023	308053
Uttak fra premiefond 01.02.2023	-6971
Avregning lønns og G-regulering 29.04.2023	1096
Omregning gjennomsnittspremie 29.04.2023	643
Innbetalinger og overføringer til premiefond 29.04.2023	12916
Risikooverskudd tilført premiefond 29.04.2023	3166
Uttak fra premiefond 02.08.2023	-17821
Garantert rente på premiefond 31.12.2023	6243
Saldo Premiefond 31.12.2023	307325

Note 10. Ytingar til leiande personar

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, d)

Lønnskostnader	Brutto lønn	Fast godtgjersle	Møtegodtgjersle
Hamnesjef	1086612		
Styremedlemmer		330000	86800

Note 11. Godtgjersle til revisor

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, e)

Revisjon	Godtgjersle
Revisjon	91 288
Rådgiving	
Sum	91 288

This documents contains 15 pages before this page
Dokumentet inneholder 15 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 15 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 15 sider før denne side

Detta dokument innehåller 15 sidor före denna sida

Anne Berit Tryggestad

14508071-7d5b-4def-905c-c45d334313da - 2024-02-15 16:14:33 UTC +02:00
BankID - 641efad1-a178-4083-a431-1fef4c12c3cf - NO

Randi Sæter

d4ec960b-971f-4b51-b6b3-670a3d05a683 - 2024-02-15 16:34:11 UTC +02:00
BankID - 089427bd-9e1e-4c0b-96bb-26f465f4fc61 - NO

Per Erik Dalen

1c4fea03-0dfc-4fc1-9d6c-7d1c63ec32c0 - 2024-02-15 16:40:47 UTC +02:00
BankID - fb8e218c-34fc-4bee-944c-89bf307f47e8 - NO

Rita Berstad Maraak

287135ed-a22c-45d6-91c7-ccb5d237cf69 - 2024-02-15 16:52:32 UTC +02:00
BankID - f5406a74-7db7-49fd-adf4-3dd8acee7bdc - NO

Stein Lystad

e14c120f-eaa9-4242-be32-2599951c3dbf - 2024-02-15 20:18:29 UTC +02:00
BankID - 704526d2-0a2b-4ca5-879b-4ccb72c71951 - NO

Gro Anita Loen Sve

f0a7696c-10e7-4fe6-8578-ffa5ab76fa29 - 2024-02-18 07:45:38 UTC +02:00
BankID - 6b728173-b243-49e8-86a5-643426fe4f71 - NO

Ole Jørgen Sve

3387b6a0-177b-46e9-ba17-4e98a2a01113 - 2024-02-18 09:39:24 UTC +02:00
BankID - ff7fdeaa-ae73-4c3a-b385-e3aae647e57a - NO

authority to sign	asemavaltuus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

This documents contains 16 pages before this page

Dokumentet inneholder 16 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 16 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 16 sider før denne side

Detta dokument innehåller 16 sidor före denna sida

Tor Waaler

dc0c9553-bf10-45e2-b07f-887ce72e34b9 - 2024-02-19 10:46:58 UTC +02:00

BankID - 8ea2809a-7d44-4eec-abbd-ab737ffd5d01 - NO

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

ÅRSMELDING STRANDA HAMNEVESEN KF 2023

Foretaksnummer: 887 933 782

FORETAKET SITT FORMÅL:

Foretaket sitt formål er å stå for utvikling, utbygging, vedlikehald og drift av offentlige hamnefunksjonar i Stranda Kommune.

Kontoradresse: Geirangervegen 2, 6216 Geiranger

Postadresse: Øyna 13, 6200 Stranda

Styret for perioden 2020 – 2023 er:

Medlem	Funksjon	Varamedlem i prioritert rekkefølge
Per Erik Dalen	Styreleiar	Per Wille
Frank Sve	Nestleiar	Øystein Strand
Torill Ansnes		Bodil T. Lie
Stein Lystad		Jostein Hole
Randi Sæter		Kristine Skarbø
Svein Erik Rimstad		
Inger Abelsen		

Kommunestyret valgte den 24 januar 2024 nytt styre i foretaket for perioden 2024 – 2027.

Etter ein gjennomgang av regelverket, så er det det valgte styret på det tidspunktet årsmelding og årsreknskap skal godkjennast, som skal signere. Det er uavhengig om eit anna styremedlem har vore styremedlem i heile det aktuelle reknskapsåret.

Forhold som er viktig for å vurdere den økonomiske situasjonen og stillinga til foretaket:

I samsvar med kommunelova skal styret sørge for at foretaket si verksemd skjer i samsvar med lover og forskrifter, foretaket sitt formål og vedtekter, årsbudsjett, økonomiplan, andre vedtak og retningslinjer fastsett av kommunestyret. Styret vedtek årsbudsjettet for foretaket som vert lagt fram for kommunestyret til godkjenning. Styret skal legge fram eiga årsmelding jf. Kommunalova § 9-8.

Stranda hamnevesen KF har vore proaktive og arbeidd med avklaringar og ulike prosjekt for å bidra til å oppretthalde både næringsinntekt og aktivitetar i Stranda kommune. Ei langsiktig målsetjing er å bidra til at fjorden vert utsleppsfri når nødvendig teknologi og infrastruktur er på plass. Vi har stor fokus på miljø ved at:

- ✓ vi tilbyr 60 % rabatt til fartøy som rapporterer null utslepp
- ✓ vi gjev lavare pris til fartøy som har lite eller ingen utslepp til luft basert på EPI målingar
- ✓ vi har streng styring på antal passasjerer pr. dag om bord som er maks 6000 og som i snitt betyr at **ca. 3500** går i land i Hellesylt/ Geiranger
- ✓ vi har etablert eige mottak av kloakk
- ✓ vi har engasjert oss i en rekke prosjekt der miljø er i fokus.

Stranda hamnevesen KF har eigne vedtekter og driv ei forretningsmessig verksemd og forvaltning av sjøområdet for eigar, Stranda kommune. Etter store underskot i 2020 og 2021 har styret og administrasjon hatt stram styring på økonomi og bemanning.

Styret har gjennom budsjettåret lagt fram rapportar for kommunestyret som syner utviklinga i inntekter og har i alle styremøter gjort fortløpande evaluering av drifta i foretaket.

I 2023 har vi hatt eit normalt driftsår og er tilbake med god trafikk, men på tross av eit godt resultat så har styret utsett investeringar inntil vi får ei løysning på vedtaket om nullutslepp. Styret har i tillegg vore ekstra påpasselig med å orientere eigar om foretaket sin strategi. Vi opplever at det er ein god dialog med politisk og administrativ leiing.

Hamnesjef er underlagt styret i foretaket og styret har roller og ansvar på lik linje med eit styre i eit aksjeselskap. Styret rapporterer til kommunestyret.

Foretaket mottok ikkje skjønnsmidlar, kompensasjonsmidlar eller andre overføringar frå stat og kommune.

Med bakgrunn i stort arbeidspress på økonomiavdelinga i kommunen, så vedtok Stranda hamnevesen KF, i samråd med eigar og rådmann, og kjøpe reknskapsføring eksternt. Det vart 1. mars 2023 inngått ei avtale med Vekstra Fjord Rekneskap AS.

Reknskapsprinsipp

Rekneskapen er utarbeida i medhold av føresegnene i kommunelov (LOV-2018-06-22-83) og ny forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsreknskap og årsberetning, (FOR-2019-06-07-714), gjeldande frå 1.1.2020. "Kommunal reknskapskikk" (KRS) gir standardar for korleis rekneskapen skal innrettast.

Rekskapet avlagt etter kommunal god rekneskapsskikk fører tilskot til prosjekt som inntekt. All tilgang og bruk av midlar i løpet av året som vedkjem Stranda hamnevesen KF si verksemd kjem fram i driftsreknskapet eller i investeringsrekneskapet. Føring av tilgang og bruk av midlar berre i balanserekneskapen skal ikkje finne stad. Alle utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar er reknskapsførte brutto, i tråd med anordningsprinsippet. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året, ført i investeringsreknskapet. Den delen av låna, som ikkje er brukt, er registrert som memoriapostar. Driftsreknskapet inneheld bokførte og påløpte renteutgifter og renteinntekter for reknskapsåret.

Forslag til endring i rammevilkåra frå 2026 utgjer ein driftsmessig risiko for hamnevesenet og vil vere krevjande for kommunen som eigar.

Vedtak om nullutslepp 2026 og forslag om ein ny §12b i gjeldande miljøforskrift

I 2018 vedtok Stortinget at turistskip og ferjer må segle utsleppsfritt i norske verdsarvfjordar innan 2026. Vi har merkt oss at det – både i stortingsvedtaka, i innstillinga til komiteen og i den offentlige debatten – går tydelig fram at det er eit mål å i) gjere verdsarvfjordane utsleppsfrie, og ii) sikre cruisetrafikk og reiselivsnæring i kommunane både før og etter 2026.

Det er i perioden 2021 og 2023 vore løpande kontakt med Klima- og miljødepartementet (KLD), politikarar, Sjøfartsdirektoratet og andre interessentar angående 2026 vedtaket. Innstillinga frå Sjøfartsdirektoratet er ferdig og er oversendt KLD der det vert anbefalt ei pragmatisk tilnærming som er i tråd med vår og mange andre si anbefaling. I forrige runde vart verken Sjøfartsdirektoratet, rederi, hamner eller andre interessentar sine råd tatt til følge.

Stranda hamnevesen **har tre politiske prosessar** gåande, som dessverre har trekt ut i tid, og vi har ei forventning om svar og avklaring tidlig i 2024:

1. Forventa beslutning er at forslag til løysning og at alt. 2 frå Sjøfartsdirektoratet vert vedtatt. Forslaget omfattar ein ny paragraf 12b i Miljøforskrifta der ei overgangsordning vert utvida til å omfatte andre kvalifiserte EU godkjende drivstoff. Gjeld passasjerfartøy over 10 000 bto.
2. Stranda hamnevesen har også inne ein søknad om open sidefjord til Hellesylt som ligg utanfor det regulerte verdsarvområdet.
3. Aurland og Stranda har i fellesskap sendt inn klage til ESA som går på sjølve vedtaket om nullutslepp- Klagen omfattar også forventning og krav som er synliggjort i høyringsrunden.

Det er allereie 01.01 2019 innført ei eiga miljøforskrift i verdsarvfjordane med ei gradvis innstramming til strenge TIER III (utslepp til luft) frå 01.01 2025. Dette betyr at vi får dei beste og reinaste skipa til vårt sjøområde. Ei avklaring med løysning på vedtaket om nullutslepp vil vere frå nesten stengt sjøområde og ingen trafikk til Hellesylt og Geiranger, til at vi kan ta i mot mellom 50 – 70 % cruiseskip med bakgrunn i dagens nivå.

Stranda kommune vil på sikt verte revidert på grøn berekraft. Styret i Stranda hamnevesen KF har starta arbeidet med å vurdere foretaket sitt samfunnsansvar, med samlebetegnelsen ESG, *Environmental and Social Governance*. ESG-rapportering vil gje både eigar og foretak eit verktøy for å identifisere og styre risiko, evaluere og måle suksess, samt identifisere utfordringar og muligheter.

Det er i 2023 starta arbeidet med å gjennomføre ei miljøfyrtårnsertifisering som igjen kan bidra til ei positiv miljøeffekt og god dokumentasjon. Miljøfyrtårn bidreg med smarte verktøy for å jobbe konkret med berekraft innan fleire ulike områder. Frist for godkjenning er i mars 2024.

Geiranger – Stranda fekk merket som Berekraftig Reisemål i desember 2023. Dette arbeidet er Stranda hamnevesen ein del av og merkeordninga er eit verktøy for reisemål som ynskjer å jobbe langsiktig og fokusert – og der heile lokalsamfunnet er involvert.

Økonomiske utvikling og stilling som tek omsyn til økonomisk handleevne over tid:

Det er eit grunnleggjande og lovfesta krav at kommuner og kommunale foretak skal ivareta den økonomiske handleevna over tid. Økonomien til foretaket er god med utgangspunkt i at ein over tid har greidd å setje av eigne midlar for å kunne gjennomføre **heilt** nødvendige investeringar – og for å unngå å belaste økonomien til eigar.

Med bakgrunn i den økonomiske situasjonen i Stranda, så gjorde kommunestyret følgjande vedtak 20.12 2023

Kommunestyret legg til grunn at 12 mill. kroner frå disposisjonsfondet (fri eigenkapital) til Stranda hamnevesen KF vert godskrive kommunen i 2024 som eit eigaruttak frå oppsamla overskot i hamnevesenet. Kommunestyret bed derfor om at styret i hamnevesenet i særskilt sak på vårparten 2024 vedtek eit slikt uttak, og samstundes regulerer driftsbudsjettet til KF-et ved å føre inn 12 mill. kr som auka utgift finansiert med bruk av disposisjonsfond.

Kommunestyret er innstilt på å tilføre midlar til KF-et seinare i økonomiplan-perioden 2024-27, og vil ta konkret stilling til kor mykje for det einskilde år ved den årlege rulleringa av økonomiplanen og fastsetting av årsbudsjettet for eit nytt år.»

Det leggst ikkje opp til nokon utbetaling/fysisk overføring av 12 mill. kr til kommunekassa, slik at dei 12 millionane vil framstå som kortsiktig gjeld i hamnevesenet sin UB 2024 (og der saldo på disp.fond isolert sett er 12 mill. lågare). Fysisk betaling til kommunen skal så skje i 2027, dersom det då viser seg at kommunen har tilført mindre midlar til hamnevesenet enn 12 mill. kroner.

I samband med vedtak om eit eigaruttak eller overføring på 12 mill. kroner frå hamnevesenet til Stranda kommune, så har Stranda hamnevesen bedt om å få kjøpe/ overta Hellesylt kai- og kaihus, samt tomtene i Geiranger B7 og B8. Areal og bygning er strategisk viktig for utvikling av kaiinfrastruktur med tilhøyrande servicetilbod.

Eit vedtak om eigaruttak/utbytte må formelt gjerast av styret med bakgrunn i årsreknskap og resultat for 2023 er klart. Eigar kan ikkje budsjettere med eit utbytte/ eigaruttak jf. § 32 Forvaltning av kapital i kommunalt eide havner <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2019-06-21-70>

Foretaket si utfordring er å finne og foreslå gode løysningar for å møte strenge miljøreguleringar og Stortingsvedtaket som gjeld nullutslepp, men utan å stenge fjorden for cruiseturisme eller anna båttrafikk som kjem inn under kravet. Vi må fortsetje å jobbe med tiltak som ligg innanfor foretaket sitt formål for i størst mulig grad hindre negative samfunnsmessige konsekvensar, for både kommunen og regionen. Til denne oppgåva treng foretaket store ressursar. I samband med dette arbeidet har vi utarbeidd ei omfattande drifts- og likviditetsanalyse t.o.m. 2026 der vi har teke utgangspunkt i rekneskap t.o.m. 2021.

Sidan vedtaket om nullutslepp fortsatt står, vil dette i praksis stoppe mesteparten av trafikken i fjordsystemet. Vi må planlegge for ein overgangsperiode der inntektene til Stranda hamnevesen KF og kommunen vert betydelig redusert. Det er i tillegg stor usikkerhet med omsyn til kva som skjer i 2024 og i åra framover, jfr. internasjonal uro samt miljø- og klimautfordringar.

Når det gjeld perioden f.o.m. 2023 t.o.m. 2026 så har vi lagt til grunn økonomiplan, med korrigeringar som gjeld renter og avdrag, basert på KLP sine berekningar. Budsjett for 2026 er basert på ein tenkt situasjon med erfaring frå covid-året 2020 og det er kun tatt med inntekter frå mindre fartøy. Kostnadane er lagt på eit minimum sett opp mot at det må vere ein viss aktivitet for å arbeide med alternativ utvikling. Vi har vurdert foretaket sin likviditet, utvikling og negative driftsresultat i perioden frå 2027 og utover.

Vesentlige avvik frå vedtak i kommunestyret som gjeld budsjettramma og oppsummering av investeringar pr. 31.12 2023:

Reknskapet etter kommunal god reknskapsskikk viser eit netto driftsresultat lik kr 24 617 727. Budsjetter netto driftsresultat i 2023 var kr. 12 110 628.

Det er fleire årsaker til dette betra resultatet:

- ✓ Den svake norske krona gjorde det attraktivt å reise på ferie til norske fjordar med cruiseskip
- ✓ Omdirigeringar av skip og auka bruttotonnasje – og det er fleire skip som nyttar seg av Seawalk.
- ✓ Betydelig auke i antal passasjerar om bord i cruiseskip enn først innmeldt
- ✓ Betydelig auke i antal passasjerar med mindre passasjerfartøy og RIB
- ✓ Lavere kostnader spesielt til vedlikehald, i påvente av svar på løysning på vedtaket om nullutslepp
- ✓ Inntektsføring av tilskot til prosjekt. Det var ikkje budsjettert med inntektsføring av tilskot.

Elles har det vore ei effektiv drift og det har ikkje vore leigd inn ekstra kapasitet til anna enn vaktmester og vedlikehold. Det har vore investeringsstopp på grunn av ei usikker framtid. Den einaste investeringa som er gjort er planlagt ny bøye ved Hellesylt cruisekai.

Det er i 2023 registrert totalt 178 anløp med cruiseskip fordelt på Geiranger med 389 000 passasjerer og på Hellesylt med ca. 81 500 passasjerar. Dette viser at Hellesylt har hatt ei betydelig auke både i antal anløp og antal personar.

Når det gjeld anna passasjertrafikk i sjøområdet så har det vore ei stor auke ca **frå 2022 med ca. 95 000 passasjerar til ca. 147 000 passasjerar i 2023**. Årsaka til denne endringa er strenge miljøreguleringar og stram styring av anløp av cruiseskip. Dette er betyr igjen at dei som ikkje får anløpe i vårt sjøområde bruker nærliggande hamner og sender passasjerar inn i fjordsystemet med mindre båtar.

Alle tilgjengelige kaiplassar er utleigd til næringstrafikk og det er mange besøkande som kjem med buss og bil som tek turen på fjorden. Alle passasjerar som bruker Stranda hamnevesen sin kaiinfrastruktur til av- og påstigning, betaler passasjervederlag.

Rekneskap 2023	31.12.2023	01.01.2023	Endring 2023
Langsiktig gjeld	61 532 155	58 930 765	2 601 390

	Rekneskap 2023	Budsjett 2023	
Driftsinntekter	53 495 023	46 624 000	2 473 294

Rekneskap 2023	Rekneskap 2023	Budsjett 2023	
Investeringsutgifter bøye	5 304 311	5 500 000	343 203
Innskot KLP	7033	10 000	

Stranda hamnevesen har ei høg lånegjeld og har betalt renter og avdrag fullt ut.

Disponering av resultat for 2023 må ta høgde for framtidige investeringar og uttak til eigar. Etter vedtak i styret som gjeld dette, vil ein kome tilbake til forslag om disponering av overskot.

Klassifisering av anleggsmidlar og omløpsmidlar

I balanserekneskapen er anleggsmidlar eigedelar bestemt til varig eige eller bruk for kommunen. Andre eigedelar er omløpsmidlar. Fordringar knytt til eigen vare- og tenesteproduksjon og marknadsbaserte verdipapir som inngår i kommunen si langsiktige forvaltningsportefølje er definert som omløpsmidlar.

Andre fordringar er omløpsmidlar dersom desse har forfall til betaling innan eit år etter tidspunktet for anskaffing. Anskaffingar med levetid på minst 3 år og ein verdi på minst kroner 100 000,- vert ført i investeringsrekneskapen.

Ein gjennomgang av anleggsregister skal gjerast kvart år for å ha forståing og informasjon om kva verdi som kan aktiverast i det enkelte prosjekt. Det har vore utfordringar med våre bokførte anleggsmidlar. Dette har ført til at Stranda hamnevesen vil vere varsam med å ha bokført eigedelar som ikkje er direkte verdiskapande, eller har ein openbar marknadsverdi som er lik bokført verdi. Etter årets gjennomgang har ein funne det rett å nedskrive ytterlegare kr 6 729 114. Nedskrivinga er etter kommunal god rekneskapsskikk, ført direkte mot eigenkapitalen.

Tiltak som er sett i verk, og planlagt for å sikre ein høg etisk standard:

Kommunestyret gjorde i sak KOM 070/15 vedtak om etiske retningslinjer for tilsette og folkevalde i Stranda kommune. Dei tilsette i det kommunale foretaket er underlagt dei same retningslinjene som elles i kommunen.

Dette gjeld også prosedyrer utarbeidd for innkjøpsprosessane sett opp mot innkjøpsregelverket jf. Forvaltningslova sin § 6.

Styret har i 2023 har hatt fleire møter med eigar og kommunedirektør, samt orientert kommunestyret. Styret har evaluert hamnesjef sitt arbeid. Årshjul 2023 er følgt i samband med saker til styret og rapportering.

Kjønnslikestilling og arbeidsgjevar si aktivitetsplikt:

Hamnesjef (kvinne) er tilsett i 100 % stilling. Administrasjonsmedarbeider (kvinne) er midlertidig tilsett i 30 % stilling.

Hamnesjef rapporterer direkte til styret og styreleiar er næraste overordna. Det har ikkje vore yrkesrelatert sjukefråver i 2023.

Stranda hamnevesen KF har inngått avtale i 2023 med eit lokalt driftsselskap, Bonseye AS, Hellesylt. Kontraksperioden med driftsselskapet er t.o.m. 31.12 2024.

Måloppnåing og mål for det vidare arbeidet i foretaket:

Styret og administrasjon har konkludert med at turistane vil oppleve Geirangerfjorden og at vi skal kontinuerlig arbeide med å:

- ✓ Sørge for god økonomistyring og lønsemd. Vi må fortsetje å prise våre tenester slik at vi bidreg til ei grøn omstilling og sikrar eit godt økonomisk fundament også etter 2026.
- ✓ Skape vekst og utvikling innan vårt ansvarsområde. Dette kan igjen bidra til å bygge opp eit robust og utsleppsfritt reisemål.
- ✓ Vere ein tydelig samfunnsaktør og bidra i arbeid med tålegrenseanalyse og konsekvensutgreiing i Stranda kommune.
- ✓ Ha ein framtidsretta miljøprofil og miljøstyring basert på fakta.
- ✓ Legge til rette for mottak av nye miljøvennlige og utsleppsfrie cruise- og passasjerfartøy i sjøområdet også etter 1.1 2026.
- ✓ Legge til rette for mottak av mindre utsleppsfrie fartøy i heile sjøområdet som omfattar nye anlegg for ilandstigning. Vi må ha på plass nødvendig kaiinfrastruktur som er basert på realistisk og oppnåelig teknologi.
- ✓ Legge til rette for eit godt logistikksystem i sjøområdet for mindre passasjerfartøy.
- ✓ Bidra i arbeidet med kartlegging og analyser av ulike energibærarar i området både på sjø og land. Det må etablerast tilstrekkelig infrastruktur i sjøområdet for å kunne tilfredsstille strenge miljøkrav etter 01.01 2025.
- ✓ Bidra i utvikling av nye forretningsgrunnlag med bakgrunn i nye miljøkrav og endra cruisetrafikk - og sørge for nødvendig dokumentasjon og fakta.

Verksemda sine mål og andre ikkje - økonomiske forhold som har vesentlig betydning for foretaket, eigar og innbyggjarar:

Verksemda forureinar det ytre miljø i svært liten grad.

Geiranger cruiseterminal regodkjent for 5 nye år i samband med mottak av internasjonal trafikk. Alle pålagde ISPS øvelsar og revisjon er utført og innmeldt i SafeSeaNet. Stranda hamnevesen KF har delteke på cruisemesse og gjennomført digitale rederimøter.

Environmental Port Index (EPI) er eit viktig verktøy og metode for å måle utslepp til luft når skip ligg til kai eller er oppankra. Det er DNV som overvåker dette systemet og gjeld kun for cruiseskip. I 2023 var reduksjon i utslepp til luft på ca. 54 %. Det vert pr. i dag **ikkje** målt utslepp til luft frå mindre passasjerfartøy, Kystruten, ferjer og lastebåtar.

Stranda hamnevesen har gjennom miljøforskrifta sine TIER krav, dei strengaste miljøreguleringane i Norge. I tillegg til dette er det innført ei grense på ca. 6000 passasjerar pr. dag i Geiranger. Grensa er overholdt, med unntak 7 dagar i perioden april – oktober der vi har teke i mot mellom 200 og 700 passasjerar meir enn anbefalt. **Vi gjer oppmerksom på at dette er passasjerar om bord i skipet. Antal passasjerar som går i land enten i Hellesylt eller Geiranger er berekna til ca. 60 %.**

Stranda hamnevesen KF premierer rederi og fartøy som tek investeringane for å vere leiande på klimateknologi og nullutslepp. Vi gjev ein miljøbonus på 60 % for fartøy som kan dokumentere nullutslepp for heile seglingsperioden i Stranda kommune sitt sjøområde. Det er foreløpig **ingen** som har gjort krav på denne bonusen.

Det er oppretta eit midlertidig mottaksanlegg i Geiranger for å unngå utslepp av avfall i sjø. Ordninga har fungert greitt der passasjerfartøy og delvis ferjene, har nytta seg av tilbodet, som igjen er basert på sjølvkostprinsippet.

I samband med Covid-19 har Stranda hamnevesen innført tiltak og kontroll i samband med smittevern og cruisetrafikken. Nokre av tiltaka er vidareført også i 2023.

Alle prosjekt som er gjennomført dei siste åra har hatt ei målsetjing og det er å skaffe eit heilskapleg bilde av mulige løysningar og forretningsmodellar.

Dette gjeld blant anna:

- ✓ Kartlegging av løysningar på energiberarar, nettilkopling, teknisk løysning , forretningsmodell og fleksibilitet/ skalering
- ✓ Prosjekt «Grøn kai» - ny infrastruktur for utsleppsfrie fartøy. Forprosjektet er avslutta og har gitt oss ei god oversikt over utfordringar og mulige løysningar
- ✓ Avklare løysningar som gjeld vedtak om nullutslepp 2026 og kva mulig løysning departementet går for
- ✓ Geiranger gjeste- og småbåthamn
- ✓ Stranda kai- og distribusjonshamn
- ✓ Hellesylt cruisekai og tilrettelegging av nye flytekaier til mindre passasjerfartøy
- ✓ Arbeid med å få på plass ei avtale med Møre og Romsdal fylkeskommune for å overta eksisterande Hellesylt ferjekai
- ✓ Arbeid med å få overta Hellesylt kaihus og nødvendig areal i Geiranger slik at vi får framdrift og utvikling

- ✓ Kartlegging av handlingsrommet vi har innanfor Havne- og farvannsloven som gjeld regulering av trafikk
- ✓ Bidra til å få gjennomført ei **tålegrenseanalyse** for Stranda kommune
- ✓ Bidra i arbeidet med Fjord og Stranda cruisenettverk

Vårt klare mål er at vi skal bidra til å bygge opp eit robust og berekraftig fjordsystem, ikkje berre på sjø, der cruiserederia sender sine beste skip, men også på landsida for å unngå å belaste ein sårbar veginfrastruktur.

Stranda2024

Per Erik Dalen
Styreleiar

Stein Lystad
Nestleiar

Anne Berit Tryggestad

Gro Anita Sve

Randi Sæter

Ole Jørgen Sve

Tor Waaler

Rita Berstad Maraak
Hamnesjef

This documents contains 9 pages before this page

Dokumentet inneholder 9 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 9 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 9 sider før denne side

Detta dokument innehåller 9 sidor före denna sida

Anne Berit Tryggestad

a1e65198-ae7f-4e16-8cae-6b5d2cce7a41 - 2024-02-15 16:12:41 UTC +02:00

BankID - b65f217c-e371-4cba-954f-2d95718d512f - NO

Tor Waaler

145af9d2-849a-4c51-a76f-23cced340f2d - 2024-02-15 16:16:08 UTC +02:00

BankID - bfa66ea8-e182-490e-819f-e14799a492b4 - NO

Randi Sæter

e18f881c-b79b-482d-8e13-8e156897f218 - 2024-02-15 16:31:43 UTC +02:00

BankID - d06272a3-2fe3-4895-a719-a9a838456571 - NO

Per Erik Dalen

5459181d-8803-4370-b38e-df168cb49e99 - 2024-02-15 16:43:30 UTC +02:00

BankID - 6af4f7e4-6af3-4f14-acea-afa73bc60275 - NO

Stein Lystad

12128d11-6e54-483c-8c43-c9723fb8b7b0 - 2024-02-15 20:18:29 UTC +02:00

BankID - 704526d2-0a2b-4ca5-879b-4ccb72c71951 - NO

Rita Berstad Maraak

6c89dddc-e931-4eb0-a18d-ddc2f11dea85 - 2024-02-17 21:55:42 UTC +02:00

BankID - ecb0848d-fe36-4310-bb46-44fae4912759 - NO

Gro Anita Loen Sve

eachb587a-364d-4e19-af2b-ce4fb84d6a9b - 2024-02-18 08:01:25 UTC +02:00

BankID - 8d6b5d52-da92-4241-9af9-42f88849d1fb - NO

authority to sign	asemavaltuus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

This documents contains 10 pages before this page

Dokumentet inneholder 10 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 10 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 10 sider før denne side

Detta dokument innehåller 10 sidor före denna sida

Ole Jørgen Sve

e37c897f-c24f-4a3e-98ae-b79c7256d331 - 2024-02-21 09:10:10 UTC +02:00

BankID - 2c19df2e-4c55-48c4-b737-bd4b404b1df6 - NO

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
PS 11/24	Stranda kontrollutval	02.04.2024

Undervegsrapportering for arbeidet med risiko- og vesentlegvurdering (ROV) Stranda kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Stranda kontrollutval tek orienteringa kring arbeidet med risiko- og vesentlegvurdering (ROV) til vitande.

Bakgrunn:

Stranda kontrollutval godkjende på sitt førre møte 8. februar 2024 prosjektplana som var lagt fram frå revisjonen (sak 03/24). Denne plana er grunnlaget for å vidareføre arbeidet med ei endeleg risiko- og vesentlegvurdering som skal brukast i arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll.

Etter førre møte blei det laga eit notat frå revisjonen som oppsumerte diskusjonen kontrollutvalet hadde rundt forskjellige tema og innspel. Dette notatet ligg ved denne saka og må gjerne diskuterast på nytt i møte 2. april 2024. Det er altså fullt mogleg å kome med fleire innspill og signalar som revisjonen tek med i det viare arbeidet.

Revisjonen vil og gje ei oppdatering av arbeidet med ROV så langt og seie litt om dokumentinnhenting og korleis samhandlinga med administrasjonen og leiinga i Stranda kommune har gått så langt.

Vedlegg

Oppsummering etter samtale 08.02.2024 om risiko- og vesentlegvurdering

Emne: KU Stranda - Oppsummering ROV

Kopi: Ingrid Walstad Larsen <ingrid.walstad.larsen@mrrevisjon.no>

Til: Bjørn Tømmerdal <bjorn.tommerdal@sksiks.no>

Sendt: 09.02.2024 09:03:33

Fra: Martin Gjendem Mortensen <martin.gjendem.mortensen@mrrevisjon.no>

God morgen

Det ble en god runde på ROV i Stranda. Her er stikkordene jeg noterte meg:

- Sykefravær, nærværarbeid, unngå vikarbyrå – øke grunnbemanning, sees i sammenheng med rekruttering, heltid-/deltidsproblematikk
- Byggesak, frister
- Klimaplan og -tilpasning, planlegging og forberedelser
- Kloakkrensing – nye krav
- Overflatevann – avløpsplan
- Grunnskole – Forebyggende og holdningsskapende arbeid (rus), mobbing/utenforskap, skole/hjem-samarbeid
- (Robbervik – utslipp i fjorden)
- Sykehjem (vedtak i 2018) – Oppfølging
- Attraktivitet, hvordan få tilflytning og bosetting
- Frivilligsentral – tilrettelegging for frivilligheten
- Barnehage – Sommerstengt

Noen av innspillene (eller bakgrunnen for innspillene), må nok sorteres, for eksempel løfte problemstillinger opp fra enkeltsaksnivå eller unngå å gå inn i politiske prioriteringer.

Mvh Martin

MØRE OG ROMSDAL REVISJON SA

Martin Gjendem Mortensen

Daglig leder

Tlf. 995 73 286

martin.gjendem.mortensen@mrrevisjon.no

Saksframlegg

Saksnr. Utval
PS 12/24 Stranda kontrollutval

Møtedato
02.04.2024

Kontrollutvalet si "påsjå" rolle Stranda kontrollutval

Sekretariatet si tilråding:

Stranda kontrollutval tek saka om påsjå rolla overfor revisjonen til vitande.

Bakgrunn:

Utgangspunktet for kontrollutvalet sitt påsjå ansvar er kommunelova og forskrift om kontrollutval og revisjon. Saka leggst fram som ei del av opplæringa til nye kontrollutval og i forkant av kontrollutvalet si rolle i å gje ein uttale om årsrekneskap og årsmelding til kommunestyret.

Kontrollutvalet har ansvar for å sjå til at rekneskapane blir reviderte på ein forsvarleg måte. Kontrollutvalet skal halde seg løpande orientert om revisjonsarbeidet gjennom regnskapsåret og sjå til at revisjonen skjer i samsvar med lover og forskrifter, under dette god kommunal revisjonsskikk, at revisor er uavhengig og oppfyller kvalifikasjonskrav og andre krav i lover og forskrifter som revisor må rette seg etter

Vedlagt finn dykk ei rettleiing laga av Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT). På møte 2. april 2024 vil oss sjå litt nærare på denne rettleiinga og bruke den i opplæringa av kontrollutvalet si rolle overfor revisor.

Vurdering:

Kontrollutvalet bør få stadfesta at revisor har eit tilfredsstillande og dokumentert system for kvalitetssikring og internkontroll, og eventuelt be revisor dokumentere dette. NKRF utfører kvalitetskontroll overfor eigne medlemmer. Den norske Revisorforening gjer det same overfor sine medlemmer som utfører kommunal revisjon.

Ein slik dokumentasjon fekk Stranda kontrollutval på sitt førre møte, 8. februar 2024 i meldingssak 01/24.

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

VEILEDER

Kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor

© Forum for kontroll og tilsyn 2019

Innhold

1. INNLEDNING	3
1.1. Påse-ansvaret	3
1.2. Arbeidsgruppens mandat	3
2. PÅSE-ANSVARETS LOVGRUNNLAG	4
2.1. Forarbeidene til kommuneloven	4
2.2. Påse-ansvaret i kommuneloven	4
2.3. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon FOR-2019-06-17-904	4
3. PÅSE-ANSVARET I KONTROLLUTVALGET	5
3.1. Påse at regnskapet blir revidert på en betryggende måte	5
3.2. Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet	6
3.3. Påse at revisjonsarbeidet foregår i samsvar med lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets avtaler med og instruksjer til revisor	7
3.4. Årshjulet i kontrollutvalget	7
4. KONTROLLUTVALGETS RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET	9
5. ORDLISTE	10
SLUTTNOTER	10
VEDLEGG	11
1. Oppdragsavtalen/kontrakten	12
2. Åpenhetsrapporten	13
3. Utdrag fra kommuneloven	15
4. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon	21
5. Krav til revisors kompetanse	26
6. Eksempel på uavhengighetserklæring	27
7. Krav til revisjonsselskapenes kontrollsystem	29
8. Evaluering av revisor - årlig eller ved behov	30
9. Engasjementsbrev	32
10. Arbeidsgruppens sammensetting	33

1. Innledning

1.1. PÅSE-ANSVARET

Kontrollutvalget har et lovpålagt ansvar for å påse at kommunens regnskap blir revidert på en betryggende måte¹.

Kontrollutvalget påse-ansvar overfor revisor innebærer mer enn «å føre tilsyn med» i det det forutsettes at man ved avvik også igangsetter og følger opp tiltak for å bringe forholdet i orden. (Knut Løken, Kontroll, 1996)

Kontrollutvalgene utøver påse-ansvaret ulikt. Det kan skyldes at vi i dag mangler et verktøy som gir en konkret og systematisk tilnærming til påse-oppgavene. Med denne veilederen håper vi å kunne gi påse-ansvaret et operativt innhold.

FKT anbefaler at

- a. kontrollutvalget inngår en årlig oppdragsavtale med revisor, som definerer omfang, leveranse og kompetanse på oppdraget (ref "Oppdragsavtalen/kontrakten" på side 12)
- b. kontrollutvalget legger inn i oppdragsavtalen at revisor skal utarbeide en åpenhetsrapport (ref. "Åpenhetsrapporten" på side 13). NKRF anbefaler at kommunale revisjonsvirksomheter skriver en åpenhetsrapport

1.2. ARBEIDSGRUPPENS MANDAT

Arbeidsgruppa skal utarbeide ein rettleiar for påsjå-ansvaret som kontrollutvalet har overfor revisor, som m.a. skildrar korleis:

- a. kontrollutvalet kan sjå til at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning
- b. kontrollutvalet kan sjå til at rekneskapen vert revidert på ein trygg måte ved å vurdere korleis
 - utvalet kan halde seg orientert om revisjonsarbeidet
 - utvalet kan sjå til at revisjonsarbeidet vert gjennomført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk
 - revisjonen føregår i samsvar med kontrollutvalet sine avtalar med, eller instruksar til, revisor

Rettleiaren skal vere utarbeidd som eit praktisk arbeidsverktøy som skal hjelpe kontrollutvala og sekretariata til å gjennomføre påsjå-ansvaret overfor revisor på ein god og trygg måte.

2. Påse-ansvarets lovgrunnlag

2.1. FORARBEIDENE TIL KOMMUNELOVEN²

I Prop. 46 L (2017-2018) «Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommune-loven)» drøftes behovet for sertifiseringsordning og statlig tilsyn med revisjonsordningen i kommunesektoren.

Departementet slutter seg i hovedsak til kommune-lovutvalgets vurderinger om ikke å innføre lovbestemt sertifisering av kommunale revisorer og en statlig tilsynsordning. Lovutvalget begrunnet dette med at behovet for tillit til revisor i kommunal sektor til dels bygger på andre forhold enn i privat sektor. En sentral forskjell er at feil i et kommuneregnskap ikke vil ha de samme potensielle skadevirkningene som for næringslivet (konkursforbudet).³

I proposisjonen gir departementet tydelig uttrykk for at det hviler et stort ansvar på kommunestyret og kontrollutvalget for å sikre at revisjonsordningen er forsvarlig. Det er disse organene selv som må vurdere revisors kvalifikasjoner og revisors arbeid:

«Kommunens revisjon er en viktig del av kommunens egenkontroll som kommunestyret har ansvar for. Det er en del av det kommunale selvstyret at kommunestyret og kontrollutvalget påser at kommunens revisjon er tilfredsstillende. Kommunestyret og kontrollutvalget må derfor gjøre egne vurderinger av revisors kvalifikasjoner og kvaliteten på revisors arbeid, uavhengig av om det etableres en statlig sertifiserings- eller tilsynsordning.»⁴

2.2. PÅSE-ANSVARET I KOMMUNELOVEN

Stortinget vedtok kommuneloven 7. juni 2018. Påse-ansvaret overfor revisor er omtalt i § 23-2 «Kontrollutvalgets ansvar og myndighet»:

Kontrollutvalget skal påse at

- a. kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte

- b. det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak (Ref. ”Utdrag fra kommuneloven” på side 15)

2.3. FORSKRIFT OM KONTROLLUTVALG OG REVISJON FOR-2019-06-17-904

Påse-ansvaret overfor revisor knyttet til regnskapsrevisjon er fastsatt i § 3 *Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon*:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a. kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetninger blir revidert på en betryggende måte
- b. regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruks og avtaler med revisor
- c. regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3

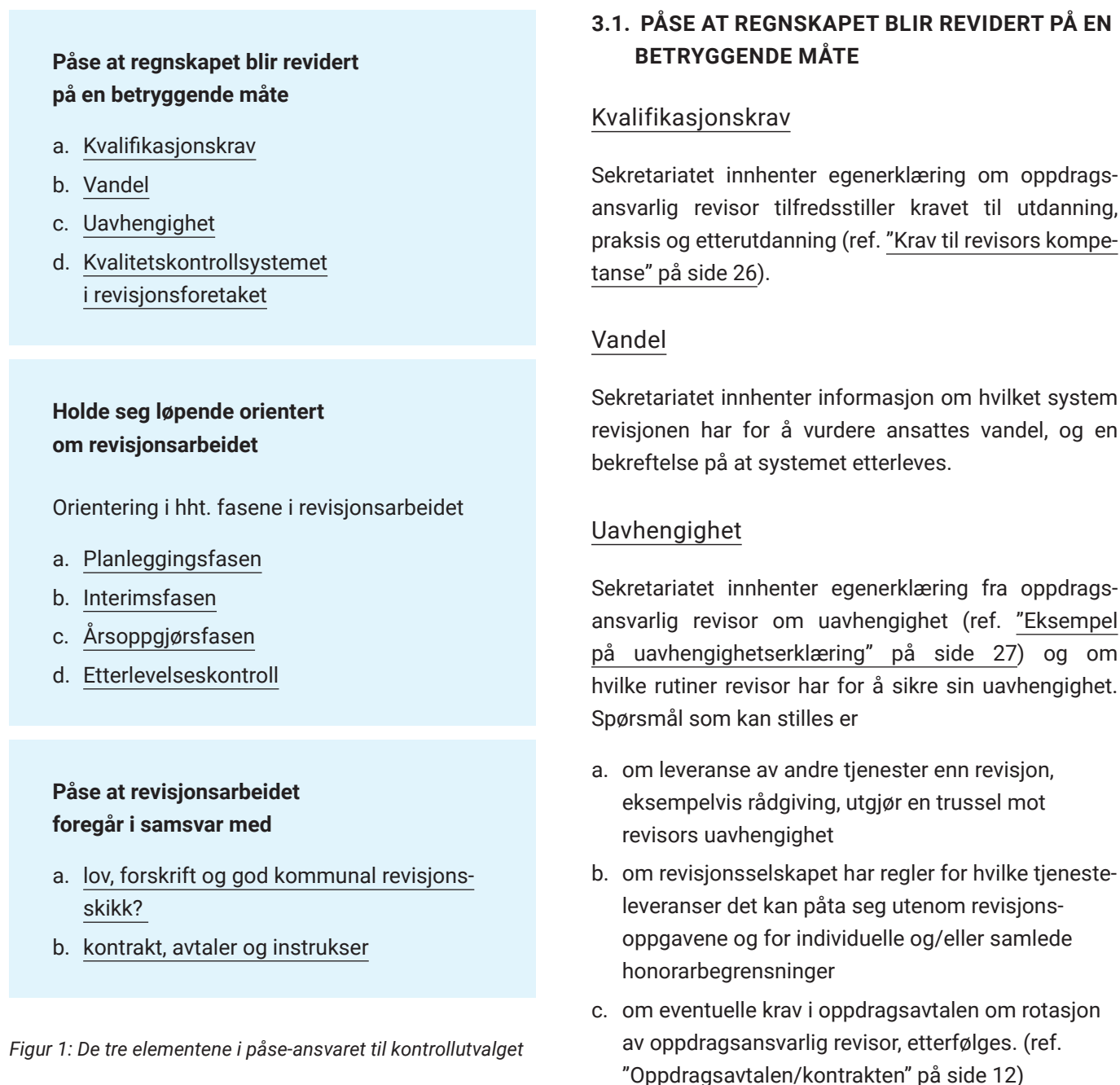
Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven §§ 24-7 til 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.

(Ref. ”3. Utdrag fra kommuneloven” på side 15).

3. Påse-ansvaret i kontrollutvalget

Med utgangspunkt i forskriftens § 3 har vi valgt å dele påse-ansvaret i tre:

Figur 1: De tre elementene i påse-ansvaret til kontrollutvalget

Kvalitetskontrollsystemet i revisjonsforetaket

a. Ekstern kvalitetskontroll

- Sekretariatet innhenter kvalitetskontroll-rapporter som er gjennomført av NKRF og DnR. Vi anbefaler å ta inn i oppdragsavtalen at revisor uoppfordret oversender kontroll-rapporter når de foreligger.
- Sekretariatet bør, ved eventuelle merknader i kontrollrapporter, innhente skriftlig redegjørelse fra revisjonsforetaket om hvilke tiltak som vil bli iverksatt. Kontrollutvalget må påse om eventuelle merknader blir lukket, for eksempel gjennom ny rapport/tilleggskontroll.

b. Intern styringsstruktur og kvalitetskontrollsystem

- Sekretariatet innhenter redegjørelse fra revisor som angir hovedpunktene i revisjonsforetakets styringsstruktur, organisering og gjennomføring av det interne kvalitetskontrollsystemet, ref. "Åpenhetsrapporten" på side 13 (pkt. c og d) og "Krav til revisjonsselskapenes kontroll-system" på side 29.
- Revisors redegjørelse bør også inneholde opplysninger om kvalitetssystemet har fanget opp feil knyttet til utførelse av revisjonen.

3.2. HOLDE SEG LØPENDE ORIENTERT OM REVISJONSARBEIDET

Orientering fra planleggingsfasen

Kontrollutvalget kan be om at revisor orienterer om revisjonsplanen med revisjonsstrategi og risiko- og vesentlighetsvurderinger. Orienteringen bør være skriftlig og minst beskrive:

- a. hvordan revisor fastsetter vesentlighetsnivå og de ressurser (bemanning og kvalifikasjoner) som skal brukes i gjennomføringen av revisjonen
- b. hvilken struktur revisor i sin revisjonstilnærming har på kommuneorganisasjonen

- c. vesentlige regnskapsprinsipper og de viktigste områdene der revisor gjør skjønnsmessige vurderinger. Revisor bør også orientere om status for sin oppfølging av fjorårets revisjon

Orientering fra interimfasen

Kontrollutvalget kan be om en skriftlig orientering som inneholder:

- a. status i forhold til revisjonsplanen
- b. beskrivelse av revisjonen av de ulike transaksjonsklassene og aktivitetene i forbindelse med disse, og hvilke systemkontroller som er utført og resultatet av disse, inkludert anbefalinger til forbedringer i internkontroll og/eller økonomiforvaltning
- c. orientering om prinsipielle regnskapsspørsmål⁵ som er observert, resultatet av vurderingene av disse, og om det foreligger uenigheter med administrasjonen
- d. revisors vurdering av mislighetsrisiko
- e. begrunnet redegjørelse for eventuelle endringer i revisjonsplanen

Orientering fra årsoppgjørfasen

Revisjonsberetning, årsoppgjørssnotat og eventuelt nummererte brev. Kontrollutvalget ber om:

- a. orientering om resultatet fra revisjonsarbeidet. Revisor bør gjøre rede for: kontrollen av regnskapsposter med skjønn/estimat og resultatene av disse, og vesentlige periodiseringer
- b. revisors vurdering av kvaliteten i regnskapsprosessen/økonomiforvaltningen og av regnskaps- og rapporteringsprosessen
- c. revisors vurdering av årsregnskapet og årsberetning, jf. kommuneloven § 14-6, inkludert opplysninger og presentasjon av notene i regnskapet (ref. "Utdrag fra kommuneloven" på side 15)
- d. revisors redegjørelse for feil i regnskapet som ikke er korrigerte og begrunnelsen for at feilene ikke er rettet

Orientering om etterlevelseskontroll

Jf. KL §§ 23-2 og 24-9. Kontrollutvalget ber om:

- a. en risiko- og vesentlighetsvurdering av om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak
- b. skriftlig uttalelse til kontrollutvalget om resultatet av revisors vurdering av om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen innen 30.6 eller annet tidspunkt gitt i oppdragsavtalen

3.3. PÅSE AT REVISJONSARBEIDET FOREGÅR I SAMSVAR MED LOV OG FORSKRIFT, GOD KOMMUNAL REVISJONSSKIKK OG KONTROLLUTVALGETS AVTALER MED OG INSTRUKSER TIL REVISOR

Foregår revisjonsarbeidet i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk?
Sekretariatet innhenter:

- a. revisjonsberetningen og gjennomgår eventuelle merknader utover normal beretning
- b. administrasjonens vurdering av samspillet med revisor og følgende spørsmål kan f. eks. stilles:
 - Har revisor overholdt sine frister?
 - Har revisor og administrasjon kommunisert om revisjonsplan, revisjonsgjennomføringen og sentrale utfordringer og risikoforhold, f. eks. misligheter, korrupsjon, underslag og bevisst feilrapportering?
 - Har revisor benyttet erfarne revisjonsmedarbeidere med relevant ekspertise i forbindelse med revisjon av kommunens regnskap?
 - Har det vært vesentlig faglig uenighet på noen områder?
- c. revisors vurdering av om gjennomføringen av revisjonen har vært hensiktsmessig. Vurderingen bør inneholde:
 - revisors egenvurdering med eventuelle forbedringspunkt

- revisors vurdering av behov for justeringer i kommunens internkontroll som kan bidra til å forenkle revisjonsgjennomføringen

Foregår revisjonsarbeidet i samsvar med kontrakt, avtaler og instruksjer? Kontrollutvalget bør evaluere:

- a. om revisjonsarbeidet er gjennomført i henhold til kontrakt, oppdragsavtale og revisjonsplan. Er det eventuelle krav/forventninger som bør tas inn i avtalen ved avtalefornyelse?
- b. om revisjonsarbeidet er gjennomført i henhold eventuell åpenhetsrapport?
- c. om revisjonsarbeidet er gjennomført i henhold til eventuelle instruksjer kontrollutvalget har gitt revisor?
- d. om revisjonsgjennomføringen totalt sett virker betryggende?
- e. om revisjonshonoraret er rimelig sett i lys av kommunens størrelse, kompleksitet og risiko?

3.4. ÅRSHJULET I KONTROLLUTVALGET

Kontrollutvalget bør ha en plan for hvordan det skal påse at revisjonen utfører arbeidet. Det skaper forutsigbarhet for revisor og gir kontrollutvalgets medlemmer god oversikt over hva ansvaret for revisjonen innebærer.

Kontrollutvalgene har vanligvis minst fire møter, derfor foreslår vi et årshjul der aktiviteten er tilpasset dette antallet, men aktivitetene kan selvsagt spres over flere møter eller konsentreres om færre.

Årshjulet er lagt opp slik at det følger kalenderåret. Det kan justeres for å passe til kontrollutvalgets øvrige aktiviteter.

KONTROLLUTVALGSMØTENE		
	PÅSE-ANSVAR	KONTROLLHANDLING
MØTE 1	Betryggende revisjon	Kvalifikasjonskrav
	Betryggende revisjon	Vandel
	Betryggende revisjon	Uavhengighet
	Betryggende revisjon	Oppdragsavtale /kontrakt (ved anbud)
	Betryggende revisjon	Kvalitetskontrollsystemet
	Løpende orientert	Plan for etterlevelseskontroll som inneholder risiko og vesentlighetsvurdering
MØTE 2	Løpende orientert	Revisjonsberetning, årsoppgjørnotat
	Løpende orientert	Nummererte brev
	Løpende orientert	Andre rapporter om regnskap, økonomiforvaltning og mislighetssaker
	Løpende orientert	Åpenhetsrapport
MØTE 3	Løpende orientert	Revisjonsplan, strategi og risiko og- vesentlighetsvurdering knyttet til regnskap og økonomiforvaltning
	Løpende orientert	Rapport fra etterlevelseskontroll
MØTE 4	Løpende orientert	Oppdragsavtale (ved egenregi)
	Løpende orientert	Interimsrapport
	I tråd med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk	Egenerklæring fra oppdragsansvarlig revisor
	I tråd med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk	Administrasjonens vurdering av samspill
	I tråd med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk	Oppdragsansvarlig revisors vurdering av hensiktsmessig revisjon
	I tråd med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk	Foregår revisjonsarbeidet i samsvar med kontrakt, avtaler og instruks

Tabell 2 Årshjulet i kontrollutvalget.

4. Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret

Kontrollutvalget bør gi kommunestyret en tilbakemelding på hvordan påse-ansvaret er ivaretatt etter forskriftens § 3. En måte å gjøre dette på er å ta det inn i kontrollutvalgets årsmelding. Forslag til skjema til dette formålet er lagt til vedlegg 8.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven §§ 24-7 til 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.

5. Ordliste

ISQC:

Internasjonal standard for kvalitetskontroll

ISA 220:

Kvalitetskontroll av revisjon av regnskaper

Transaksjonsklasse:

Kan f. eks være lønn, innkjøp, salg, likvid og finans, og evt. underklasser av disse

Systemkontroll:

Systemkontroll går ut på å teste om kommunens eget kontrollsystem (nøkkellkontroller), har virket på en slik måte at regnskapstallene er riktige.

Interimsrevisjon:

Den revisjonen som gjennomføres i løpet av året for å kontrollere at de interne kontrollene fungerer som forutsatt gjennom året. I interimsrevisjonen går revisor gjennom og tester rutiner, transaksjoner og rapportering innen utvalgte områder.

Årsoppgjørphase og årsoppgjørrevisjon:

Årsoppgjørphasen er den fasen der revisor arbeider med årsoppgjørrevisjon. Årsoppgjørrevisjon er revisjons handlinger som gjennomføres for å kontrollere at det avlagte årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil eller mangler.

Etterlevelseskontroll:

Ny bestemmelse i lov KL §§ 23-2 og 24-9.

Regnskapsrevisor skal se etter at kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Sluttnoter

- ¹ Jf. kommuneloven § 23-2a
- ² Prop. 46 L (2017-2018) «Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)»
- ³ NOU 2016:4, kap. 26.4.4.2
- ⁴ Prop. 46 L (2017-2018) kap. 25.4.4
- ⁵ Et prinsipielt regnskapsspørsmål kan f. eks være kommunens metodikk for regnskapsføring

VEILEDER

Vedlegg

1. OPPDRAGSAVTALEN/KONTRAKTEN	12
2. ÅPENHETSRAPPORTEN	13
3. UTDRAK FRA KOMMUNELOVEN.....	15
Kap.14 Økonomiforvaltning	15
Kap. 23 Kontrollutvalgets virksomhet	15
Kap. 24 Revisjon	18
4. FORSKRIFT OM KONTROLLUTVALG OG REVISJON	21
Kapittel 1. Kontrollutvalgets og sekretariatets oppgaver mv.	21
Kapittel 2. Krav ved egen revisjon, valg og bytte av revisor og uttalelsesrett ved forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	22
Kapittel 3. Krav til revisor og revisors medarbeidere.....	23
Kapittel 4. Ikrafttredelse og opphevelser.....	25
5. KRAV TIL REVISORS KOMPETANSE.....	26
Kompetansekrav.....	26
Etterutdanningskrav	26
6. EKSEMPEL PÅ UAVHENGIGHETSERKLÆRING	27
Vurdering av oppdragsansvarlig revisor sin uavhengighet i forhold til xx kommune.....	27
7. KRAV TIL REVISJONSSKAPENES KONTROLLSYSTEM	29
8. EVALUERING AV REVISOR - ÅRLIG ELLER VED BEHOV	30
9. ENGASJEMENTSBREV.....	32
10. ARBEIDSGRUPPENS SAMMENSETTING.....	33

1. Oppdragsavtalen/kontrakten

Kontrollutvalget kan ikke begrense revisors plikter etter god kommunal revisjonsskikk. Derimot kan kontrollutvalget som bestiller likevel ha forventninger og krav til leveransen.

Relevante og presise krav vil forenkle kontrollutvalgets påse-ansvar, samt på en proaktiv måte bidra til å utvikle revisjonen.

Under er det listet opp aktuelle moment som bør vurderes inntatt i en oppdragsavtale:

Aktuelle moment i en oppdragsavtale kan være (eksempler):

- a. Avklare leveranseomfanget
 - Ordinær revisjon av kommunens samlede regnskap, jf. kommuneloven § 14-6
 - Enhetsbesøk
 - Revisjonsrelaterte tjenester/attestasjoner/bekreftelser
 - Løpende rådgivning
 - Løpende møter med kontrollutvalgssekretariatet
 - Møter i kontrollutvalg
- b. Avklare arbeidsform og arbeidsdeling
 - Samhandlingsmøter med administrasjonen og kontrollutvalgssekretariat
 - Utveksling av informasjon mellom revisor og kontrollutvalgssekretariat for å spille hverandre gode
- c. Krav til revisjonsteam og deres kompetanse (eksempelvis krav om at oppdragsansvarlig revisor skal være statsautoriserte revisor)
- d. Krav og forventninger til revisjonsprosessen og tidspunktene for gjennomføring
- e. Krav til orienteringer fra revisor i de ulike fasene og kva som skal gjennomgås
- f. Tidsplan og betjening av «kommunen» som kunde
- g. Honorar
- h. Krav til åpenhetsrapporter
- i. Krav om at det skal utarbeides egenevaluering
- j. Krav til oppdragskontroll og rapportering av resultatet av disse
- k. Krav til uavhengighet ogandel
- l. Krav til at ansatte i revisjonsselskapet ikke kan ha aksjer i andre revisjonsselskaper eller i selskaper som revisjonsselskapet eier
- m. Krav om at oppdragsansvarlig revisor ikke kan tiltre i ledende stilling hos kommunen på x år
- n. Krav om rotasjon av oppdragsansvarlig revisor, f. eks hvert 7. år (slik det er for revisorer i foretak av allmenn interesse)

2. Åpenhetsrapporten

Kommunalt eide revisjonsselskaper omfattes ikke av revisorloven, og dermed heller ikke av kravet om årlig åpenhetsrapport hvor blant annet organisasjonsform og eierskap, styringsstruktur, interne kvalitetskontrollsystemer og enhetens etterutdanningspolitikk skal beskrives.

Åpenhet er imidlertid en sentral verdi i offentlig sektor. Kommunal revisjon bør derfor etter vår mening være minst like åpen i sin rapportering som private revisjonsselskaper. Kontrollutvalget bør oppfordre revisor til å utarbeide en åpenhetsrapport, slik NKRF også gjør overfor sine medlemmer.

Revisorloven § 5a-2. Åpenhetsrapport

Revisorer omfattet av § 5a-1 skal årlig avgi en rapport som minst beskriver:

- a. organisasjonsform og eierskap
- b. eventuelt samarbeid som nevnt i § 4-7 første ledd, herunder grunnlaget for samarbeidet
- c. styringsstrukturen
 - Hvordan er selskapets organer og fordelingen av arbeidsoppgaver og beslutningskompetanse mellom organene fastsatt, herunder hvordan styringen av foretaket er organisert
 - Hvordan revisjonsforetaket har organisert revisjon av kommunale foretak og andre aksjeselskaper eller lignende, og hvordan eventuelt eierskap / avtaleverket med nærliggende revisjonsforetak er organisert
- d. interne kvalitetskontrollsystemer og retningslinjer for uavhengighet sammen med en erklæring fra styret om hvordan kvalitetskontrollsystemene har fungert og at retningslinjene har blitt overholdt
- e. tidspunktet for siste periodiske kvalitetskontroll etter § 5b-2
- f. hvilke foretak eller konsern som nevnt i § 5a-1 som er blitt revidert av revisor siste regnskapsår
- g. revisjonsselskapets etterutdanningspolitikk

- h. regnskapsopplysninger som viser omfanget av revisjonsvirksomheten, herunder samlet omsetning fordelt på honorar for revisjon og andre tjenester
- i. godtgjørelser til eierne

Rapporten skal være underskrevet og gjøres tilgjengelig på revisors nettsted senest tre måneder etter regnskapsårets slutt. Finanstilsynet kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra første ledd.

Kontrollutvalget kan bygge sitt påse-ansvar på åpenhetsrapporten under forutsetning av at den faktisk gir innsikt i hvordan revisjonsselskapet sikrer kvalitet, uavhengighet og effektiv revisjon.

Når det gjelder pkt. c, *Styringsstruktur* er det viktig for kontrollutvalget å få innsikt i hvordan det kommunale revisjonsselskapet har organisert virksomheten. Det tenkes her spesielt på om revisjon av kommunale og andre aksjeselskaper eller lignende, blir revidert av selskaper som ansatte i det kommunale revisjonsselskapet har eierandeler i.

Pkt. d omfatter en beskrivelse av revisjonsselskapets interne kvalitetskontrollsystemer med fokus på:

- kvalitetssikring av oppdraget av oppdragsansvarlig revisor
 - Hvilke retningslinjer og rutiner er etablert for å sikre at revisjonsoppdraget gjennomføres i samsvar med faglige standarder, herunder hvilke systemer som er etablert for å sikre konsistent kvalitet på gjennomføringen av oppdraget, hvem som har ansvar for oppfølging og hvem som har ansvar for gjennomgåelse

- oppdragskontroll
 - Hvilke retningslinjer og rutiner er etablert for eventuell oppdragskontroll, vedrørende:
 - type, tidspunkt og omfang av oppdragskontroller
 - hvordan oppdragskontrollør utpekes
 - hva oppdragskontrollen skal omfatte
- intern overvåking av revisjonsselskapet sin interne kvalitetskontroll
 - Hvilke overvåkingsprosesser er utformet for å gi rimelig sikkerhet for at retningslinjene og rutinene knyttet til kvalitetskontrollsystemet er relevant, tilstrekkelig og fungerer effektivt
Proessen skal omfatte:
 - løpende vurdering og evaluering av kvalitetskontrollsystemet, herunder syklisk inspeksjon av minst ett oppdrag pr oppdragsansvarlig revisor
 - ansvar for overvåkingsprosessen
 - hvem som utfører inspeksjon av oppdrag

God orientering av punktene i punkt d, som gjør at kontrollutvalget får en reell mulighet til å forstå elementene i revisjonsselskapets kvalitetskontrollsystem, vil bidra til både å heve kvaliteten i revisjonen samt være et nyttig ledd i kontrollutvalget sitt påse-ansvar.

3. Utdrag fra kommuneloven

KAP.14 ØKONOMIFORVALTNING

§ 14-6 Årsregnskap og bokføring

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide følgende årsregnskap:

- a. Regnskap for kommunekassen eller fylkeskommunekassen
- b. Regnskap for hvert kommunalt eller fylkeskommunalt foretak
- c. Regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen eller fylkeskommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i medhold av lov eller forskrift
- d. Samlet regnskap for kommunen eller fylkeskommunen som juridisk enhet

Årsregnskapene skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet. Årsregnskapene skal også bestå av et balanseregnskap og noteopplysninger.

Årsregnskapene skal utarbeides i samsvar med følgende grunnleggende regnskapsprinsipper:

- a. All tilgang på og bruk av midler i året skal framgå av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet
- b. All tilgang på og bruk av midler skal regnskapsføres brutto
- c. Alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når årsregnskapet avsluttes
- d. Hvis størrelsen på et beløp er usikkert, brukes beste estimat

Årsregnskapene skal føres i samsvar med god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsopplysninger skal bokføres, spesifiseres, dokumenteres og oppbevares i samsvar med bokføringsloven §§ 3 til 14.

Årsregnskapene skal avlegges senest 22. februar.

Departementet kan gi forskrift om årsregnskapene, regnskapsføringen, regnskapsavslutningen og bokføringen og unntak fra denne paragrafen

KAP. 23 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

§ 23-1 Kontrollutvalget

Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Utelukket fra valg er:

- a. ordfører og varaordfører
- b. medlemmer og varamedlemmer av formannskap eller fylkesutvalg
- c. medlemmer og varamedlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet. Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret eller fylkestinget er likevel valgbare
- d. medlemmer av kommuneråd eller fylkesråd
- e. medlemmer og varamedlemmer av kommunestyrekomité eller fylkestingskomité
- f. ansatte i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen
- g. personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedrifts-

forsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i

- h. personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap

Kommunestyret og fylkestinget kan når som helst velge medlemmer til utvalget på nytt. Hvis ett eller flere medlemmer av utvalget skal skiftes ut, skal alle medlemmene velges på nytt.

§ 23-2 Kontrollutvalgets ansvar og myndighet

Kontrollutvalget skal påse at:

- a. kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b. det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c. det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d. det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e. vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret eller fylkestinget når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Kontrollutvalget kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser som det mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.

Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen. Kommunestyret og fylkestinget kan selv bestemme at denne retten ikke gjelder lukkede møter i kommunestyret og kommunerådet eller fylkestinget og fylkesrådet.

Departementet kan gi forskrift om kontrollutvalgets oppgaver og saksbehandling.

§ 23-3 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regel-etterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

§ 23-4 Eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for

hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

§ 23-5 Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.

§ 23-6 Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.

Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll, fra

- a. interkommunale selskaper etter IKS-loven
- b. interkommunale politiske råd
- c. kommunale oppgavefellesskap
- d. aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer

Opplysningene etter første ledd kan kreves fra virksomhetens daglige leder, styret og den valgte revisoren for selskapet.

Kontrollutvalget kan foreta undersøkelser i virksomheten hvis det er nødvendig.

Kommunestyret og fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper som er nevnt i første ledd, og om hvilke dokumenter mv. som skal sendes til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være til stede i disse møtene.

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

§ 23-7 Sekretariatet

Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfredsstiller utvalgets behov.

Sekretariatet skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen.

Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til

- a. ansatte i kommunen eller fylkeskommunen som har andre arbeidsoppgaver enn å være sekretær for kontrollutvalget
- b. den som utfører revisjon for den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen
- c. medlemmer av kontrollutvalget, kommunestyret eller fylkestinget i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen

Den som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalget, er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv sekretariat for kontrollutvalget etter innstilling fra kontrollutvalget.

KAP. 24 REVISJON

§ 24-1 Valg av revisor

Kommunestyret og fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i et interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med en annen revisor.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv revisor.

Vedtak etter første og andre ledd treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Representantskapet i interkommunalt politisk råd og i kommunalt oppgavefellesskap velger regnskapsrevisor hvis ikke noe annet er fastsatt i samarbeidsavtalen.

§ 24-2 Revisors ansvar og myndighet

Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov.

Revisor skal planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk.

Revisor skal rapportere om sitt arbeid og resultatene av sin revisjon til kontrollutvalget.

Revisor kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram alle opplysninger, redegjørelser eller dokumenter som han eller hun finner nødvendige for å utføre sine oppgaver. Revisor kan også foreta undersøkelser som han eller hun mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.

Revisor har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e.

Departementet kan gi forskrift om revisors plikter og kvalifikasjoner, skifte av revisor og begrensninger i revisors taushetsplikt.

§ 24-3 Revisors møterett, opplysningsplikt mv.

Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter. Revisoren har rett til å få uttalelsene sine protokollert. Møteretten gjelder likevel ikke når en sak som angår en revisors tilsettingsforhold behandles.

Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møteplikt i kommunestyrets eller fylkestingets møter når kommunestyret eller fylkestinget skal behandle saker som er knyttet til revisors oppdrag.

Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møterett i kommunestyret eller fylkestinget.

Oppdragsansvarlig revisor skal gi opplysninger om kommunen eller fylkeskommunen som han eller hun har fått kjennskap til under revisjonen, hvis et medlem av kommunestyret, fylkestinget eller kontrollutvalget krever det.

Hvis revisor utenfor et møte blir bedt om å gi informasjon til et medlem av kommunestyret, fylkestinget eller kontrollutvalget, kan revisor kreve å få gi sitt svar i et møte.

§ 24-4 Revisors uavhengighet ogandel

Revisor skal være uavhengig og ha godandel.

Departementet kan gi forskrift om krav til revisors uavhengighet ogandel.

§ 24-5 Regnskapsrevisjonens innhold

Revisor skal vurdere om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift.

Revisor skal vurdere om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift.

Revisor skal vurdere om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever. Revisor skal vurdere om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Revisor skal se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil.

§ 24-6 Revisors plikter ved utførelsen av regnskapsrevisjon

Revisor skal se etter om den økonomiske internkontrollen er ordnet på en betryggende måte.

Revisor skal vurdere risikoen for at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon som følge av misligheter og feil, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger lov- eller forskriftsbrudd som er av vesentlig betydning for årsregnskapet.

Revisor skal vurdere risikoen for brudd på kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene, og innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om årsregnskapet inneholder vesentlige avvik fra disse premissene.

§ 24-7 Skriftlige påpekninger fra regnskapsrevisor

Revisor skal gi skriftlige meldinger om

- vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- enhver mislighet

- hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget

Meldinger som nevnt i første ledd skal sendes i nummerte brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal han eller hun straks melde fra om det etter første ledd bokstav e. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende et nytt brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp etter første ledd, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

§ 24-8 Revisjonsberetning

Regnskapsrevisor skal avgi en revisjonsberetning til kommunestyret eller fylkestinget senest 15. april. Det skal sendes kopi til kontrollutvalget, til formannskapet eller fylkesutvalget og til kommunedirektøren. Revisjonsberetningen skal avgis selv om årsregnskapet eller årsberetningen ikke foreligger eller er ufullstendig.

I revisjonsberetningen skal revisor uttale seg om følgende:

- Om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift
- Om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift
- Om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever
- Om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet
- Om det er avdekket forhold som gir grunn til

å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik

Hvis revisor i revisjonsberetningen konkluderer med forbehold, konkluderer negativt eller ikke har tilstrekkelig grunnlag for å konkludere, skal årsaken beskrives. Hvis revisor mener at årsregnskapet eller årsberetningen ikke bør vedtas slik de foreligger, skal dette angis særskilt.

Revisjonsberetningen skal også omfatte andre forhold som revisor mener det er nødvendig å opplyse om i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

§ 24-9 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomi- forvaltningen

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

§ 24-10 Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.

Bestemmelsene om innsyn og undersøkelser i selskaper o.l. i § 23-6 gjelder på tilsvarende måte for kommunens eller fylkeskommunens revisor.

4. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon

Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 17. juni 2019 med hjemmel i kommuneloven §§ 23-2, 24-2 og 24-4.

KAPITTEL 1. KONTROLLUTVALGETS OG SEKRETARIATETS OPPGAVER MV.

§ 1 Rammer for kontrollutvalgets myndighet

Kontrollutvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer eller andre kommunale organer.

§ 2 Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjettet for kontrollarbeidet

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14- 3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

§ 3 Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruks og avtaler med revisor
- regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven

§§ 24-7 til 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekningene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.

§ 4 Kontrollutvalgets rapportering om forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem.

§ 5 Kontrollutvalgets oppfølging av kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om revisjoner og eierskapskontroller

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om vedtaket er fulgt opp.

§ 6 Innkallinger til møte i kontrollutvalget

Innkallinger til møte i kontrollutvalget skal sendes til utvalgets medlemmer, ordfører eller fylkesordfører og kommunens eller fylkeskommunens oppdragsansvarlige revisorer.

§ 7 Sekretariatets oppgaver

Sekretariatet skal forberede sakene for kontrollutvalget og skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet. Sekretariatet skal også påse at kontrollutvalgets vedtak blir iverksatt.

KAPITTEL 2. KRAV VED EGEN REVISJON, VALG OG BYTTE AV REVISOR OG UTTALELSESRETT VED FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL

§ 8 Ansettelse, suspensjon, oppsigelse og avskjedigelse av revisor

Når kommunen eller fylkeskommunen har egen revisjon, er det kommunestyret eller fylkestinget selv som ansetter, suspenderer, sier opp og avskjediger revisjonens leder.

Kontrollutvalget innstiller i slike saker. Revisjonens leder ansetter, suspenderer, sier opp og avskjediger revisjonens øvrige ansatte.

§ 9 Revisjonsplikt, valg av regnskapsrevisor og kvalifikasjonskrav

Plikten til å utføre regnskapsrevisjon gjelder for alle kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper etter kommuneloven § 14-6 første ledd.

Kommunestyret og fylkestinget velger hvem som skal være regnskapsrevisor for hver av kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper og årsberetninger.

Den oppdragsansvarlige for regnskapsrevisjon etter kommuneloven skal ha en bachelor- eller mastergrad i regnskap og revisjon i samsvar med Finanstilsynets krav til registrert og statsautorisert revisor gitt med hjemmel i revisorloven, og i tillegg ha tre års praksis fra regnskapsrevisjon. En person som var oppdragsansvarlig revisor i en kommune eller fylkeskommune 1. juli 2004, kan likevel fortsette som oppdragsansvarlig i den samme kommunen eller fylkeskommunen, selv om personen ikke oppfyller kravet i første punktum.

Representantskapet skal velge regnskapsrevisor når et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap etter kommuneloven § 14-8 første ledd utarbeider eget årsregnskap og egen årsberetning, og det ikke er fastsatt noe annet i samarbeidsavtalen.

§ 10 Utpeking av oppdragsansvarlig regnskapsrevisor, oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor og oppdragsansvarlig revisor for eierskapskontroll

Det skal utpekes en oppdragsansvarlig revisor for hvert regnskapsrevisjonsoppdrag, hvert forvaltningsrevisjonsoppdrag og hvert oppdrag om eierskapskontroll.

§ 11 Krav ved bytte av regnskapsrevisor

Før en revisor tar på seg ansvaret for regnskapsrevisjon etter kommuneloven, skal revisoren be om en uttalelse fra den reviderte virksomhetens forrige revisor om det foreligger forhold som tilsier at en ny revisor ikke bør ta på seg oppdraget. Den forrige revisoren skal uten ugrunnet opphold opplyse skriftlig til den nye revisoren om begrunnelsen for sin fratrede.

Hvis en revisor sier fra seg et oppdrag og fraråder en annen revisor å ta på seg oppdraget, skal revisor dokumentere begrunnelsen for å fratre og for rådet. Også den nye revisoren skal dokumentere sin begrunnelse for å ta på seg oppdraget i strid med den forrige revisors råd.

Hvis det kan ha betydning for den framtidige revisjonen, skal den forrige regnskapsrevisoren uten hinder av taushetsplikten gi opplysninger og dokumentasjon om revisjonsoppdraget til den nye revisoren.

§ 12 Regnskapsrevisors rett til å si fra seg et oppdrag

Når en kommune eller fylkeskommune deltar i et interkommunalt revisjonssamarbeid, eller har inngått avtale med en annen regnskapsrevisor, har regnskapsrevisoren rett til å si fra seg oppdraget hvis

- revisoren har avdekket og påpekt vesentlige brudd på lov eller forskrift som den reviderte virksomheten er underlagt, og virksomheten ikke iverksetter tiltak som er nødvendige for å rette opp forholdene
- revisoren ikke gis mulighet til å oppfylle sine plikter etter lov eller forskrift

c. det foreligger andre særlige grunner

Revisor skal gi kontrollutvalget og den revisjonspliktige rimelig forhåndsvarsel før vedkommende sier fra seg oppdraget som revisor.

§ 13 Overføring av revisjonsoppdrag ved sammenslutning eller omorganisering av revisors virksomhet

Hvis flere revisjonsselskaper slår seg sammen, viderefører det nye selskapet de revisjonsoppdragene som selskapene hadde før sammenslutningen. Det samme gjelder ved selskapsrettslig omorganisering av et revisjonsselskap, og når en personlig drevet revisjonsvirksomhet tas opp i et revisjonsselskap.

Overføring av revisjonsoppdrag etter første ledd begrenser ikke oppdragsgiverens adgang til å bytte revisor.

Et selskap eller en person som nevnt i første ledd skal uten ugrunnet opphold gi skriftlig melding til oppdragsgiveren om sammenslutning, omorganisering eller opptak.

§ 14 Uttalelsesrett ved forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Revisor skal sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til kommunedirektøren, kommunerådet eller fylkesrådet.

Revisor skal sende et utkast til forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse til det kommunale eller det fylkeskommunale foretaket, aksjeselskapet eller interkommunale selskapet som er gjenstand for forvaltningsrevisjon.

Revisor skal sende et utkast til rapport om eierskapskontroll til uttalelse til selskapet som er omfattet av eierskapskontrollen og til den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierfunksjon.

Uttalelsen skal i sin helhet fremgå av rapporten.

§ 15 Krav til revisjonskriterier

Revisor skal etablere revisjonskriterier for det enkelte revisjonsprosjektet.

KAPITTEL 3. KRAV TIL REVISOR OG REVISORS MEDARBEIDERE

§ 16 Krav til revisors uavhengighet

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen eller i en interkommunal samarbeidsordning medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

§ 17 Grenser for revisors tilknytning til den reviderte virksomheten

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis revisoren eller revisorens nærstående har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.

Nærstående etter første ledd er

- a. revisorens ektefelle eller samboer og deres søsken
- b. revisorens slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og deres ektefeller eller samboere
- c. revisorens søsken og deres ektefeller eller samboere
- d. slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje til revisorens ektefelle eller samboer

§ 18 Grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha

Revisor kan ikke

- a. ha andre stillinger i kommunen eller fylkeskommunen
- b. ha andre stillinger i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av
- c. være medlem av styrende organer i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av. Dette gjelder ikke hvis virksomheten utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap, samvirkeforetak eller aksjeselskap
- d. delta i eller ha funksjoner i en annen virksomhet, hvis det kan føre til at revisorens interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen eller fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisoren
- e. utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet
- f. yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver
- g. opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolsloven § 218

§ 19 Krav til egenvurdering av uavhengighet

Den som utfører revisjon eller annen kontroll for en kommune eller fylkeskommune, skal løpende vurdere sin uavhengighet.

Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

En skriftlig egenvurdering om revisjonens uavhengighet skal følge alle tilbud om revisjon.

§ 20 Unntak fra taushetsplikten for revisor og revisors medarbeidere

Revisors taushetsplikt etter kommuneloven § 24-2 femte ledd gjelder også for revisors medarbeidere.

Hvis det i forbindelse med et revisjonsoppdrag eller annen kontroll framkommer forhold som gir grunn til mistanke om at det er begått en straffbar handling, kan revisor og revisors medarbeidere underrette politiet uten hinder av taushetsplikten. Hvis det er åpnet etterforskning i en straffesak, kan revisor og revisors medarbeidere uten hinder av taushetsplikten avgi forklaring og framlegge dokumentasjon til politiet om revisjonsoppdrag eller annen kontroll.

Hvis det er nødvendig for at skatteetaten skal kunne utføre sine kontrollopgaver, kan revisor og revisors medarbeidere uten hinder av taushetsplikten gi opplysninger til skatteetaten om en persons forbindelse med kommunen eller fylkeskommunen.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at kontrollører som er engasjert av bransjeorganisasjoner, kan kontrollere hvordan revisjonen er utført.

§ 21 Krav til dokumentasjon av revisors virksomhet

Revisor skal dokumentere hvordan revisjonen er gjennomført og resultatet av revisjonen. Dokumentasjonen skal kunne underbygge og gi grunnlag for å etterprøve revisors konklusjoner. Forhold som tilsier at det kan foreligge misligheter eller feil, skal dokumenteres særskilt med angivelse av hva revisor har foretatt seg.

Ved rådgivning og andre tjenester for den reviderte virksomheten skal revisor dokumentere oppdragets art, omfang og en eventuell anbefaling.

Revisor skal oppbevare dokumentasjonen på en ordnet og betryggende måte i minst 10 år.

KAPITTEL 4. IKRAFTTREDELSE OG OPPHEVELSER

§ 22 Ikrafttredelse og opphevelse av andre forskrifter

Forskriften trer i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019–2023.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 15. juni 2004 nr. 905 om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner og forskrift 15. juni 2004 nr. 904 om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv.

5. Krav til revisors kompetanse

KOMPETANSEKRAV

Den oppdragsansvarlige for revisjon av årsregnskap og årsberetning etter kommuneloven, skal ha en bachelor eller mastergrad i regnskap og revisjon i samsvar med finanstilsynets krav til registrert og statsautorisert revisor gitt med hjemmel i revisorloven, og i tillegg har tre års praksis fra regnskapsrevisjon.

ETTERUTDANNINGSKRAV

Formålet med etterutdanning er at en som ansvarlig revisor skal være tilstrekkelig faglig oppdatert. Etterutdanningskravet er også å se på som et minimumskrav. Revisorene er således selv pålagt å vurdere om det er behov for mer etterutdanning, eksempelvis for å ha nødvendig kunnskap til å kunne revidere den aktuelle kunden.

I offentlig sektor er det et etablert foreningsbasert etterutdanningskrav stilt av NKRF. Det krever selvsagt at man er medlem av NKRF for å bli underlagt disse kravene:

Innenfor en 3-års periode er oppdragsansvarlige revisorer forpliktet til å gjennomføre nødvendig etter- og videreutdanning innenfor relevante fagområder med til sammen 105 kurstimer. De øvrige ansatte (jf. pkt. 1) er forpliktet til å gjennomføre etter- og videreutdanning med til sammen 63 timer innenfor en 3-års periode (ref. regler for obligatorisk etter- og videreutdanning for personlige medlemmer av Norges Kommunerevisorforbund, <https://www.nkrf.no/vedtekter-og-reglement/obligatorisk-etter-og-videreutdanning>).

Det er ikke samme krav til øvrige ansatte i private som reviderer kommuner og som ikke er medlem i NKRF.

6. Eksempel på uavhengighetserklæring

VURDERING AV OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR SIN UAVHENGIGHET I FORHOLD TIL XX KOMMUNE

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon av 17. juni 2019, § 19, skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og elles ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisor sine medarbeidere (jf. § 24-4 i kommune-loven, LOV-2018-06-22-83), men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (kap. 3) stiller krav til revisor sin uavhengighet. Kravene er nærmere beskrevet nedenfor.

§ 16 Krav til revisors uavhengighet

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

§ 17 Grenser for revisors tilknytning til den reviderte virksomheten

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis revisoren eller revisorens nærstående har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.

Nærstående etter første ledd er

- a. revisorens ektefelle eller samboer og deres søsken
- b. revisorens slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og deres ektefeller eller samboere

- c. revisorens søsken og deres ektefeller eller samboere
- d. slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje til revisorens ektefelle eller samboer

§ 18 Grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha

Revisor kan ikke:

- a. ha andre stillinger i kommunen eller fylkeskommunen
- b. ha andre stillinger i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av
- c. være medlem av styrende organer i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av. Dette gjelder ikke hvis virksomheten utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap, samvirkeforetak eller aksjeselskap
- d. delta i eller ha funksjoner i en annen virksomhet, hvis det kan føre til at revisorens interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen eller fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisoren
- e. utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet
- f. yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver
- g. opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolsloven § 218

REVISOR SIN EGENVURDERING AV PUNKTENE OVENFOR:

§ 16 Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet overfor xx kommune
§ 17 Nærstående	Undertegnede eller nærstående til undertegnede har ikke tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller til virksomhetens ansatte eller tillitsmenn som vil svekke min uavhengighet og objektivitet
§ 18, Pkt. a: Ansettelsesforhold	Undertegnet er ikke ansatt i andre stillinger i xx kommune
§ 18, Pkt. b: Stilling i virksomhet der kommunen deltar i eller er eier av	Undertegnede har ikke tilsettingsforhold i virksomhet som xx kommune deltar i eller er eier av
§ 18, Pkt. c: Medlem i styrende organ	Undertegnet er ikke medlem av styrende organ i virksomhet som xx kommune deltar i eller er eier av
§ 18, Pkt. d: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor
§ 18, Pkt. e: Rådgjevings-tjenester eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisor sin uavhengighet og objektivitet	Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes rådgivingstjenester eller andre tjenester overfor xx kommune som er egnet til å svekke min uavhengighet eller objektivitet overfor xx kommune. Undertegnede bekrefter at: a. leveranse av andre tjenester enn revisjon, eksempelvis rådgiving, ikke utgjør en trussel mot min uavhengighet b. revisjonsselskapet har regler for hvilke tjenesteleveranser det kan påta seg utenom revisjonsoppgavene og for individuelle og/eller samlede honorarbegrensninger
§ 18 Pkt. f: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes tjenester overfor xx kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver
§ 18 Pkt. g: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede bekrefter at hverken revisor eller revisjonsselskapet for tiden opptrer som fullmektig for xx kommune
Rotasjon	Undertegnede bekrefter at krav i oppdragsavtalen om rotasjon av oppdragsansvarlig revisor, etterfølges

7. Krav til revisjonsselskapenes kontrollsystem

Risikoen for at revisjonsoppdrag ikke gjennomføres i samsvar med kravene i lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk, kan være vesentlig. ISA 220 Kvalitetskontroll av revisjon av regnskaper, samt av ISQC, som er den bransjefastsatte internasjonale standarden for kvalitetskontroll, omhandler en rekke risikoreduserende tiltak som et revisjonsselskap må iverksette.

ISA 220 pkt. 2

Revisjonsfirmaet er ansvarlig for systemer, retningslinjer og rutiner for kvalitetskontroll. I henhold til ISQC 1 er firmaet forpliktet til å etablere og vedlikeholde et kvalitetskontrollsystem som gir firmaet betryggende sikkerhet for at: (a) Firmaet og personalet etterlever profesjonsstandarter og gjeldende regulatoriske og juridiske krav; og (b) Revisjonsberetningene som avgis av firmaet eller oppdragsansvarlige revisorer er hensiktsmessige ut fra omstendighetene.

ISA-en forutsetter at firmaet er underlagt ISQC 1 eller nasjonale krav som er minst like strenge.

ISQC 1 Elementer i et kvalitetskontrollsystem

Pkt.16

Revisjonsfirmaet skal etablere og vedlikeholde et kvalitetskontrollsystem som omfatter retningslinjer og rutiner for hvert av de følgende elementene

- a. Lederansvar for kvalitetssikring i revisjonsfirmaet
- b. Relevante etiske krav
- c. Aksept og fortsettelse av klientforhold og enkeltoppdrag
- d. Menneskelige ressurser
- e. Gjennomføring av oppdrag
- f. Overvåking

Pkt. 17

Revisjonsfirmaet skal dokumentere sine retningslinjer og rutiner og kommunisere dem til revisjonsfirmaets personale. (Jf. punkt A2–A3)

8. Evaluering av revisor - årlig eller ved behov

MOMENTER FOR VURDERING	KOMMENTAR
PÅSE AT REGNSKAPET BLIR REVIDERT PÅ EN BETRYGGENDE MÅTE	
Kvalifikasjonskrav: Er kravet til utdanning og etterutdanning tilfredsstilt?	
Vandel: Har revisjonen et system for å vurdere ansattes vandel, og etterleves systemet?	
Uavhengighet: a. Har kontrollutvalget mottatt egenerklæring om uavhengighet fra oppdragsansvarlig revisor? b. Har revisor gode rutiner for å sikre uavhengighet? c. Roterer oppdragsansvaret mellom revisorene i selskapet?	
Kvalitetskontroll: a. Har revisjonsselskapet et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC1)? b. Er kontrollutvalget informert om resultatet av eventuelle eksterne kvalitetskontroller?	
HOLDE SEG LØPENDE ORIENTERT OM REVISJONSARBEIDET	
Orientering fra planleggingsfasen: a. Har kontrollutvalget fått orientering om revisjonsplanen og risiko- og vesentlighetsvurdering for etterlevelseskontroll? b. Har revisor orientert om hvordan vesentlighetsgrenser er vurdert?	
Orientering fra interimsfasen: a. Har revisor utført de planlagte revisjonshandlingene? Hvis ikke, er avvikene fra planen begrunnet? b. Er det utført revisjon på transaksjonsklasser i samsvar med planen? c. Har revisor vurdert mislighetsrisiko?	

MOMENTER FOR VURDERING	KOMMENTAR
Orientering fra årsoppgjør fasen: a. Har revisor orientert tilfredsstillende om regnskaps- og rapporteringsprosessen? b. Er revisors vurdering av årsregnskapet med noter, tilfredsstillende? c. Har revisor vurdert opplysningene i årsmeldingen opp mot årsregnskapet? Orientering fra etterlevelseskontroll: Har kontrollutvalget fått skriftlig rapport om resultatene etter etterlevelseskontroll?	
PÅSE AT REVISJONSARBEIDET FOREGÅR I SAMSVAR MED LOV OG FORSKRIFT, GOD KOMMUNAL REVISJONSSKIKK OG KONTROLLUTVALGETS AVTALER MED, ELLER INSTRUKSER TIL REVISOR	
Foregår revisjonsarbeidet i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk: a. Har kontrollutvalget fått egenerklæring om at revisjonsarbeidet har foregått i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk? b. Hvordan vurderer administrasjonen samarbeidet med revisor? c. Har revisor vurdert hensiktsmessigheten med gjennomføringen av revisjonen? Foregår revisjonsarbeidet i samsvar med kontrollutvalgets avtaler med, eller instruks til revisor? a. Er revisjonsoppdraget gjennomført i samsvar med oppdragsavtalen? b. Har revisor fulgt kontrakt/avtale/revisjonsplan/instruks? c. Er revisjonsarbeidet gjennomført i henhold til åbenhetsrapport? d. Vurderer kontrollutvalget gjennomføringen av årets revisjon som betryggende? e. Er revisjonshonoraret rimelig, sett i lys av virksomhetens størrelse, kompleksitet og risiko? f. Hva er årsaken til eventuelle vesentlige endringer i honoraret? Er disse kommunisert til kontrollutvalget?	

9. Engasjementsbrev

I revisjonsoppdrag er revisor pålagt å inngå engasjementsbrev med klienten, det vil si med kommunen. (ref. internasjonal standard for revisjon, ISA 210). Under framgår hvilke elementer et slikt engasjementsbrev skal inneholde.

For kontrollutvalget er det lite å hente ved å ta utgangspunkt i engasjementsbrevet som grunnlag for å gjennomføre et påse-ansvar. Som bestiller (kunde) kan kontrollutvalget imidlertid ha forventninger og krav til revisor. Slike forventninger og krav bør tas inn i en årlig oppdragsavtale. Oppdragsavtale evt. kontrakt, går foran engasjementsbrev.

Hovedhensikten med engasjementsbrevet er orientering fra revisor om ledelsens ansvar for avleggelsen av årsregnskapet samt orientere om målet med revisjonen og dens begrensninger. Revisor skal stile engasjementsbrevet til den som i organisasjonen er ansvarlig for overordnet styring og kontroll. FKT anbefaler at revisor sender engasjementsbrev til kontrollutvalget med kopi til rådmann. Dette er i samsvar med anbefaling fra NKRF.

ISA 210 Inngåelse av avtale om vilkårene for revisjonsoppdrag (utdrag)

- a. Denne internasjonale revisjonsstandarden (ISA-en) omhandler revisors oppgaver med og plikter til å avtale vilkårene for revisjonsoppdraget med ledelsen og, der det er relevant, dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll. Dette innebærer å fastsette at visse forhåndsbetingelser for revisjonen, hvis ansvar ligger hos ledelsen og, der det er relevant, dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll, er til stede.
- b. Revisor skal bli enig om vilkårene for revisjonsoppdraget med ledelsen eller dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll, der det er relevant. (Jf. punkt A22) .
- c. Under hensyn til punkt d skal de avtalte vilkårene

for revisjonsoppdraget nedfelles i et engasjementsbrev eller annen egnet form for skriftlig avtale, og skal omfatte: (Jf. punkt A22–A26)

- Målet med og omfanget av revisjonen av regnskapet
- Revisors oppgaver og plikter
- Ledelsens ansvar
- Identifisering av det gjeldende rammeverket for finansiell rapportering for utarbeidelsen av regnskapet
- Henvisning til den forventede formen på og innholdet i eventuelle uttalelser som skal avgis av revisor, og (Jf. punkt A23a)
- En erklæring om at det kan foreligge omstendigheter hvor en uttalelse kan avvike fra forventet form og innhold.

- d. Dersom lov eller forskrift inneholder tilstrekkelig detaljerte krav til vilkårene for revisjonsoppdraget som det henvises til i punkt c, er det ikke nødvendig at revisor nedfeller dem i en skriftlig avtale, med unntak av det faktum at slik lov eller forskrift finner anvendelse og at ledelsen erkjenner og forstår sitt ansvar som angitt i punkt 6(b). (Jf. punkt A23, A27–A28) .

10. Arbeidsgruppens sammensetting

Styremedlem

Einar Ulla (leder)

Styremedlem

Dag Robertsen

Kontrollsjef

Tor Harald Hustad

Møre og Romsdal fylkeskommune

Daglig leder

Torbjørn Berglann

Konsek Trøndelag IKS

Kontrollutvalgsmedlem

Bente Tangen

Porsgrunn kommune

fratrådte våren 2018

Generalsekretær

Anne-Karin Femanger Pettersen

tiltrådte arbeidsgruppen våren 2018

www.fkt.no